

AZ ALSÓZEMPLÉNI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1914. ÉVI MÁJUS HÓ 19—20. NAPJÁN SÁROSPATA-
KON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

XXXIX. FÜZET.

SÁROSPATAK
NYOMTATTÁK DANI ÉS FISCHER A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL

1914.

AZ ALSÓZEMPLÉNI REF. EGYHÁZMEGYE SÁROSPATA-
KON 1914. ÉVI MÁJUS HÓ 19. ÉS 20. NAPJAIN TARTOTT
KÖZGYÜLÉSÉNEK

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

Jelen voltak:

Bálint Dezső
esperes

Meczner Béla
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt

Ölbey János
Zitás Bertalan
Hézszer Emil
Horváth János
Máthé Gyula
Keresztury József
papi

Miklós Béla
Dr. Kovács Gábor
Sebeő Gyula
Gortvay Aladár
Lábos Béla
világi

tanácsbírák.

Janka Károly
Miskolczy Endre
Gecse Lajos
papi

Dr. Vitányi Miklós
Bálint Bertalan
Dr. Asztalos Kálmán
világi

jegyzők.

Bartha József tanügyi biz. elnök, Dr. Szánthó Elek, Dr. Lengyel László ügyészek; Gagyí Károly, Matusz Mihály, Bajusz Imre tanító-képviselők.

Abaházy József, Bacskay Károly, ifj. Bálint Dezső, Csorba Ferenc, Csontos Gábor, Danyi József, Farkas Lajos, Fürjész Tamás, Hazay Béla, Horkay Barna, Horváth Győző, Hegedűs László, Karászy Benő, Kazay Sándor, Kajdy Menyhért, Kenyeressy Árpád, Kertész István, Köröskényi István, Kőrössy

György, Kun Miklós, Kun Zoltán, László János, Móricz István, Nagy Károly, Novák Lajos, Pálóczy József, Sallai Sándor, Sáfár István, Solymossy József, Sütő Kálmán, Székely Imre, Szöllösy József, Tóth Ferenc, Tóth Kálmán, Verebélyi József lelkészek; Bodnár Lajos, Csorba Dezső, Molnár László helyettes lelkészek; Janka Péter, Horváth István, Verebélyi Barna, Verebélyi Dezső, Szinyéri György, Vitkay Bertalan, Halmi Miklós s. lelkészek; Tóth István a semjéni, Gál Ferenc a karosi, Feke József a lukai egyház képviselői.

I. Közgyűlési ügyek

1. Esperes fájdalmas visszaemlékezésekkel átszőtt, mély-séges érzelmekben gazdag, a veszteségek között erőért, fen-tartásért és áldásért esdő bensőséges, mélységeket megjárató és magasságokba emelő buzgó imája után

egyházmegyei gondnok a gyülekezetek ki-tüntető bizalmáért, úgy a maga, mint elnök-társa, valamint az egész tisztviselői kar nevé-ben hálás köszönetet mondva, tisztviselő társai nevében is az egyházmegye hűséges és ernye-detlen szolgálatára magukat felajánlva, a gyű-lést megnyitja.

2. Egyházmegyei gondnok felszólítására papi főjegyző felolvastván az egyházmegyei gyűlés alkotó és kötelezett tag-jainak névsorát,

a megjelent tagok igazoltattak.

3. Az egyházak részéről kiküldött képviselők bemutatván megbízó leveleiket,

szabályszerű meghatalmazásaik alapján igazoltattak.

4. Esperes jelenti, hogy részint testi gyöngeség, részint halasztást nem tűrő elfoglaltságuk miatt a gyűlésen való meg-

jelenésben beállott akadályoztatásukat bejelentették : Czecz András legyesbényei, Igaz József szerencsi, Berzeviczy Endre báji, Gecsey Péter tarcali, Szilágyi Géza csobajai, Sarkady Antal kenézlői, Órás Kálmán ondi, Czike Ferenc tiszaladányi lelkészek. Maklár Papp Miklós tan. biz. vil. elnök.

Igazolt elmaradásuk tudomásul vétetik.

5. Az alakulás során megállapítván, hogy Kiss Miklós golopi, Kovács János taktakenézi, Pecsénye András kiskisgyéresi lelkészek meg nem jelentek és be sem jelentették a gyűlésről való elmaradásukat,

maguk nem igazolása esetén a szabályrendeletileg megállapított birság fizetésében elmarasztaltanak.

6. Egyházmegyei gondnok megilletődötten és elérzékenyülve emlékezik meg anyaszentegyházunk ama nagy veszteségéről, mely a közelmúltban b. e. Fejes István püspök elhunytával érte, aki nagy tudásával, fenkölt szellemével, mély bölcsességével, kiváló lelke nagy tehetségeinek egyházunk oltárain való ellángoltatásával kimagasló alakja volt, a vezérek között is vezére nemcsak egyházkerületünknek, hanem egyetemes református egyházunknak is. Indítványozza, hogy Fejes István emléke jegyzőkönyvünkben megörökíttessék, özvegyének pedig egyházmegyénk részvétét nyilvánítsa.

Szeretett püspökünk elhunytáról megemlékezve, egyházmegyei közgyűlésünk egyfelől fájdalmas érzések között ad kifejezést a Fejes István kidőlte felett érzett és vallott nagy veszteségének, másfelől áldja érte az isteni Gondviselést, hogy benne tanácsost, prófétát, vezért adott a mi ref. egyházunk egyetemének; egyszersmind az ő eszményi lelkü hitvesének, ki az ő páratlan és hűséges gondozása, önfeláldozó ápolása által a hitvesi áldozatos hűség tüneményes példáját mutatta fel, a legmélyebb tisztelettel őszinte részvétét nyilvánítja.

7. Egyházmegyei gondnok fájdalmasan újítja fel a dunántuli ref. egyházkerület hervadhatatlan érdemű püspökének, az egyetemes konvent apostoli lelkesedésű egyházi elnökének, a haló poraiban is áldott Dr. Antal Gábor emlékezetét, annak jegyzőkönyvünkben való megörökítését és özvegyéhez való bensőséges részvétünk küldését kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk a Dr. Antal Gábor elhunytát egyetemes veszteségünk sötét lapjára írja fel, mert tetterős lelke örök hevülését messzire is éreztük, alkotásokban megdicsőült élete áldásait a távolból is mindig tapasztaltuk, miért is elhunytá felett érzett gyászunk kifejezéséül -- a b. e. püspök özvegyének pótolhatlan veszteségében oszlozva — egyházmegyénk a legmélyebb részvétét nyilvánítja.

8. Egyházmegyei gondnok ünnepélyes szavak kíséretében javasolja, hogy egyházkerületünk köztisztelt és közbecsülésben álló püspökét, ki ifjúi erejével, tudásával és nagy akaraterejével a legszebb várakozások és reménységek letéteményese lett, püspökké választatása alkalmából egyházmegyénk tiszteletteljesen üdvözlje.

Egyházmegyei közgyűlésünk egyházkerületünk főpásztorát szeretettel és bizalommal övezi magas méltóságában, bámulatos munkabírátságában, törhetlen erélyében, egyházkormányzó közismert kiválóságában, anyaszentegyházunk iránt való áldozatos és munkás szeretetében egyházkerületünk fejlődésének és virágzásának legbiztosabb zálogait látja, őt szeretettel és tisztelettel üdvözli, reá és hosszúnak kívánt, a szeretet által gyümölcsöző munkásságára Isten áldását kéri.

9. Egyházmegyei gondnok meleg szeretettől áthatottan indítványozza, hogy a dunántuli egyházkerület újonnan választott püspökét egyházmegyénk magas állásában üdvözlje.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kiváló tudós, egyházunk szeretetétől áthatott egyházkományszót, Németh István dunántúli püspököt tisztelettel üdvözli magas méltóságában és szívből kívánja, hogy a Gondviselő Isten hosszú és áldásos főpásztori működéssel gazdagítsa benne és általa közegyházunkat és a dunántúli egyházkerületet.

10. Olvastattak a múlt évi őszi egyházmegyei gyűlés által az egyházmegye tisztikarának megújítására 8 sz. jegyzőkönyvi pontban elrendelt szavazatok felbontása alkalmával a fokozatos sorrendben megejtett szavazások időrendjében a szavazatbontó bizottságok által felvett jegyzőkönyvek, melyek szerint :

1. Az esperesi és gondnoki hivatalra szavazatát mind a 62 egyház beadta és pedig úgy az esperesi hivatalra, mint egyházmegyei gondnokká az egyházak összes szavazataival egyhangulag Bálint Dezső, illetőleg Meczner Béla választattak meg, miért is Bálint Dezső megválasztott esperesnek, Meczner Béla megválasztott egyházmegyei gondnoknak kijelentett.

2. A papi és világi tanácsbirói hivatalra beadatott ugyancsak 62 szavazat. Szavazatot nyertek :

Papi tanácsbirói hivatalra: Gecsey Péter 61; Horváth János 60; Ölbey János 60; Máthé Gyula 56; Hézsér Emil 52; Zitás Bertalan 35; Keresztúry József 40; Bartha József 24; Pálóczy József 12 szavazatot, és még többen 8, 4, 2, illetve 1—1 szavazatot.

Világi tanácsbirói hivatalra: Kóczán Miklós 62; Miklós Béla 61; Dr. Kovács Gábor 61; Sebeő Gyula 61; Gortvay Aladár 61; Nagy Barna 52; Lábos Béla 42; Vecsey Oláh Miklós 19 szavazatot és többen 4, 3, 2, illetőleg 1 szavazatot.

Ehez képest megválasztott tanácsbiráknak nyilvánítottak lelkészi részről: Gecsey Péter, Horváth János, Ölbey János, Máthé Gyula, Hézsér Emil, Keresztúry József, Zitás Bertalan; világi részről: Kóczán Miklós, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Sebeő Gyula, Gortvay Aladár, Nagy Barna és Lábos Béla, mint akik a szavazatok általános többségét megnyerték.

3. A papi és világi főjegyzői hivatalra beérkezett 60—60 szavazat. Szavazat lapot nem adtak Tállya és Szomotor.

A beadott érvényesnek talált szavazat lapok eredménye a következő volt:

A papi főjegyzői hivatalra szavazatot nyertek: Janka Károly 47, Hézsér Emil 10, Sütő Kálmán 2, Pálóczy József 1 szavazatot.

Világi főjegyzőségre Dr. Vitányi Miklós 36, Dr. Mitrovics Gyula 18, Dr. Lengyel László 2, és négy egyén 1—1 szavazatot.

Janka Károly és Dr. Vitányi Miklós általános szavazattöbbséggel megválasztott papi, illetőleg világi főjegyzőknek kijelentettek.

4. A papi és világi aljegyzőkre beadott összesen 62 szavazat. Papi aljegyzőségre szavazatot kaptak: Miskolczi Endre 40, Gecse Lajos 43, Danyi József 15, Sütő Kálmán 10 szavazatot, több egyén 5, 3, 2 és 1—1 szavazatot.

Világi aljegyzőségre szavazatot kaptak: Bálint Bertalan 57, Dr. Asztalos Kálmán 22, Berzeviczy Endre 19, Dr. Búza László 13 szavazatot, több egyén 3, 2, illetőleg 1—1 szavazatot.

Általános szavazattöbbséggel megválasztottaknak jelentettek ki papi aljegyzőkül: Miskolczi Endre és Gecse Lajos; világi aljegyzőkül Bálint Bertalan, Dr. Asztalos Kálmán és Berzeviczy Endre pedig új szavazás alá bocsáttattak, melynek eredményeként a beérkezett 62 szavazatból esett Dr. Asztalos Kálmánra 37, Berzeviczy Endrére 25 szavazat s ehhez képest Dr. Asztalos Kálmán a szavazatok általános többségével megválasztott világi aljegyzőnek nyilvánított.

Közgyűlésünk a tisztújítás eredményét tudomásul veszi és a tisztújítás megtörténtét a megválasztott tisztviselők névsorának felterjesztése mellett a főtiszteletű egyházkerületnek bejelenti.

11. Egyházmegyei gondnok a hivatali esküt még nem tett tisztviselőket felszólítván a hivatalos eskü letételére,

Keresztúry József papi, Lábos Béla világi tanácsbírók, Miskolc Endre és Gecse Lajos papi aljegyzők és Dr. Asztalos Kálmán világi aljegyző a hivatali esküt letették és egyházmegyei gondnok által az egyházmegye tisztviselői karában szívélyesen üdvözöltettek.

12. Egyházmegyei gondnok jelenti, hogy Kóczán Miklós világi tanácsbíró magasabb korával járó törődöttségére és gyöngélkedésére való hivatkozással, állásáról való lemondását levélileg bejelentette.

Egyházmegyei közgyűlésünk felettébb nagyra becsülvén Kóczán Miklós világi tanácsbírónak az egyházmegye ügyei körül a multban végzett hasznos és áldásos szolgálatait, gazdag élettapasztalatait, a tanácsban megnyilvánuló bölcsességét értékesnek és nyereségnek tartván egyházmegyénkre, szeretettel és bizalommal kéri őt lemondása visszavételére és tanácsbírói tisztjének megtartására.

13. Esperes felolvassa az egyházmegye mult évi állapotáról szóló következő jelentését:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Ugy érzem, hogy valami elfogultság vesz erőt lelkeimen, amidőn a lefolyt egyházi esztendőről kívánok számot adni a nt. egyházmegye közgyűlése előtt. A hála szavait veszem először is ajkaimra s halát adok jóságos Istenünknek, hogy ismét összehozott bennünket, hogy mint az ő lelki munkásai építsük az ő országát, melynek fundamentumát isteni mesterünk vetette meg, de ugyanekkor megsajdul szívünk, ha rágondolunk arra a végtelen veszteségre, mely egyházmegyénket, közvetlenül négy gyülekezetet ért, midőn szinte váratlanul ragadta ki a halál közülök a hű lekipásztorokat. Négy gyülekezet maradt árván, négy család gyászban. Egymás után, rövid félév lefolyása alatt hagytak itt bennünket Zombory Gedő meggyaszói, Erdélyi Jó-

zsef luka-karosi, Szánthó István bodrogolaszii s Pál Bertalan örösi lelkészek. Hív munkások voltak mindannyian az Ur szőlőjében, igazi sáfárok a nekik kiszabott munkakörben, megérdemlik mindannyian, hogy nevöket örökítsük meg egyházmegyei jegyzökönyvünkben s áldást kívánva nyugvó poraikra, örizzük meg kegyelettel emlékezetüket.

Mig egyházmegyénk négy lelkészének elhunytát fájlalja, a múlt év november 30-ika gyászba borította az egész egyházkerületet, főpásztorának, a nagy tudományü, koszorús költö, mély bölcsességü, fáradhatlan buzgóságü Fejes Istvánnak, hosszas, megpróbáltatásokkal teljes szenvedés után bekövetkezett halálával. Fejes István érdemeit elsorolni, öt méltatni nem az én feladatom. Nagy alakja volt ö nemcsak kerületünknek, hanem az egész magyarországi református egyháznak. Neve kitöröhlhellen betükkal lesz felírva egyháztörténetünk lapjaira, emléke élni fog közöttünk ; éljen is soká, igen soká!

Egyházkormányzatunk rendje szerint a megüresedett püspöki állás rövidesen be lett töltve. Egyházkerületünknek bizalma dr. Tüdös Istvánt, a miskolci egyház lelkészét, alsóborsodi esperest helyezte, a jánosi szeretetü, salamoni bölcsességü utódok örökébe. Benne mindenek felett a pálapostoli buzgóságot látjuk megnyilatkozni. Legyen vele a szeretet, bölcsesség lelke is s ezekkel kormányozza egyházunk hajóját. Üdvözöljük, köszöntsük öt szívünk igaz érzésével s kívánjuk, hogy szellemi és testi erejének teljességében tartsa és áldja meg a Gondviselés egyetemes egyházunk, benne egyházkerületünk előhaladása, virágoztatására !

E helyen említem — jelentésem folyamán, miszerint a négy megüresedett lelkészi állás egyike sincs még véglegesen betöltve. Megyaszóra Juhász Sámuel előbb püspökladányi, jelenleg türkevei segédlelkészt választották meg. A kisebbség a választás ellen felebbezett. A lukaiak el akarnak válni Karostól. Az esetleg változás alá esö körülmény miatt a pályázat nem volt közzétehető. A bodrogolasziak Halmy Gyula elválasztott bereckii lelkészt hívták meg papjuknak, aki az országos törvények értelmében egy szolgálati éven belöl választás alá nem jöhet. Az örösiek

meghívás alapján e hó 10-én választották meg lelkészüknek Rozgonyi Sándor n. rozvágyi s. lelkészt. A választás végérvényes a felebbezési határidőn túl lesz. Az akadályok pár hónap alatt megszűnnek s az elválasztott lelkészek legközelebbi gyűlésünkön lesznek beerősítve.

Mint a lefolyt egyházi év fontos eseményét kívánom megemlíteni, hogy a zsinatelőkészítő bizottság elkészítette s beadta nagy munkáját a felsőbb hatóságnak. E munkálat lényeges változásokat kíván behozni. Különösen a lelkészválasztást szabályozó törvényeinkben. E tanácskozás alkalmával merült fel az a kérdés is: nem volna-e üdvös dolog végleg beszüntetni, vagy legalább szűkebb korlátok közé szorítani a lelkészek nyugdíjazását s az így megtakarított összeggel özvegyeink s árváinkat tisztességesebb nyugdíjban részesíteni? Ajánlom e fontos, nagyon is meggondolandó kérdést egyházmegyénk figyelmébe. Tegyük már ez alkalommal tanácskozásunk tárgyává.

Az adócsökkentési államsegélyt sok egyház élvezi. Azon gyülekezetek lelkészeit s gondnokait, kik e segélyre igényt tarthatnak — felelősség terhe alatt felhívtam s utasítottam, hogy kérvényeiket a konvent által kiszabott határidőn adják be. Felhívásomnak meg volt a kellő eredménye.

A méltóságos konvent adóssággal terhelt egyházainknak Nagyrozvágy, Tiszatokaj, Alsóberecki, Taktaharhány, Ágcsernő, Erdőbénye, Nagygéres, Pácin, Nagytárkány, Véke, 78.598 K. 52 f. tőke-kamat segélyt szavazott meg s részben folyósított is Fogadják elismeréssel e nagy jó-téteményt s fejezzük ki hálás köszönetünket a mi atyáskodó érzelmű főgondnokunk, méltóságos Dókus Ernő úrnak, mert neki e nagymérvű segélyezésnél jelentékeny része van.

Gyűlésünk már az új tisztikarral alakult meg. Ugy vélem azonban, hogy jelentésem folyamán is be kell számolnom, már csak megbízatásunk kapcsán is, a választás eredményével. Gondnok és esperes lett ismételten Meczner Béla, Bálint Dezső; tanácsbírák: Gecsey Péter, Ölbey János, Zitás Bertalan, Hézszer Emil, Horváth János, Máthé Gyula, Keresztury József, Kóczán Miklós, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Tolcsvai Nagy Barna, Sebeő Gyula,

Gortvay Aladár, Lábos Béla; főjegyzők: Janka Károly, dr. Vitányi Miklós; aljegyzők: Miskolczy Endre, Gecse Lajos, Bálint Bertalan, dr. Asztalos Kálmán.

Szivesen üdvözlöm én is egyházmegyénk megújított tisztikarát, mint a gyülekezetek bizalmának letétemnyeseit. Legyen üdvözölve mindenek felett ennek élén a mi szeretett gondnokunk, kiben nekünk most is szivünk öröme telt be, kinek áldásos kormányzása alatt oly jól érzi magát az alsózempléni egyházmegye. Isten áldása nyugodjék meg rajta s általa mi rajtunk!

Egyházi életünk nyugodt fejlődésére nyomasztó hatással voltak a szerencsétlen, válságos gazdasági viszonyok. Esztendők óta elemi csapások dűlják határainkat, hegyek, völgyek, rónák terményeit; a gazdák reményeit szemünk láttára veszik ki kezünkhől s teszik tönkre jég, fagy, vihar, esőáradat. Nem volna csoda, ha sújtott népünk eme szavakkal ostromolná meg az eget: miért cselekedted ezt velem Uram! De hála hiveink józan gondolkodásának, (keresztyéni) egészséges hitének, mely még a csapásokban is fel tudja ismerni a mindeneket bölcsen intéző Istent, a jóságos mennyei atyát s keresztyéni megnyugvással veszi ajkaira: nem nyitom számat panaszra, mert ezeket te cselekedted Uram!

Politikai egünkön is sötét felhők tornyosúlnak. A cikkázó villámok lépten-nyomon lecsapással fenyegetnek. Nem tudjuk, mely pillanatban borúl lángba hajlékunk, mely hamvai alá temetheti bazánkat s benne gyászba boríthatja magyar protestáns egyházunkat. A szomszéd-államok harci lármája áthallik mibozzánk is, hangja nyaldossa házaink tetőit, a belső pártoskodás marcangolja, gyengíti nemzeti erőnket s mindez sötét gondolatokkal, méltó aggodalommal tölti el lelkünket. Én azonban bízom a magyarság ősi ereje, jellemében, hogy egy közös, fenyegető ellenséggel szemben egy táborban egyesülünk.

E szomorú viszonyok, nehéz körülmények dacára, örömmel jelenthetem, gyülekezeteink hitéletében semmi kedvezőtlen változás, még kevésbbé visszaesés, vagy talán éppen ennek sulya alatt növekededik bennök megnyugtató, egyedül boldogító szent vallásunk iránti ragaszkodásuk, szeretetük. Hiveink ismert buzgósággal látogatják

Istennek házáat s minden adandó alkalommal szép számmal járúlnak a megterített szent asztalhoz s átlag, mintegy 48% él úrvacsorával.

A konfirmáció majdnem kivétel nélkül az iskolai évet követő vasárnap tartatik meg ünnepélyesen a templonban. Az előkészítést a lelkészek végzik. Több helyen emléklapot s bibliát kapnak emlékül a növendékek. — Az elsőt kötelezővé kellene tennünk.

A vasárnapi, nyári iskolázás, mint a régi jóidők maradványa: még a következő helyeken áll fenn: Tiszalúcon, Tállyán, Golopon, Ricsén, Pácinban, Berzéken, Bodrogszentesen, Tiszaladányban, Nagykövesden, Szadán és Királyhelmeceen. Ezek mellett hovatovább szerepelnek a vallásos célu felolvasással egybekötött összezejövinek: Kak, Nagygéres, Tállya, Örös, Berecki, Karád, Hernádnémeti, Golop, Mád, Ricsé, Tokaj, Semjén, Pácin, Tárkány, Erdőhorváti, Bodrogszentes, Nagykövesd, Taktaszada egyházközségekben. Olvasókör van: Királyhelmeceen, Megyaszón, Taktaharkányban, Vámosujfalán, Tiszakarádon, Gesztelyben, Mádön, Cigádon, Sárospatakon, Taktaszadán.

Mindmegannyi világitó tornyok ezek, amelyekhez méltán számíthatjuk az ifjusági egyleteket is, ha hiven szolgálják hivatásukat. Ilyen is van egyházmegyénkben 8, u. m. Tállyán, Vámosujfalán, Tiszatokajon, Erdőhorvátiban, Cigádon, Sajóhidvégen s Királyhelmeceen.

A lefolyt 1913. esztendőben köttetett 573 házasság, amelyből tiszta 445, vegyes pár 128; nagy szám s nem örvendetes jelenség. Az egyes házasságkötésnél azonban oly erősek az érdekek, hogy ezekkel a factorokkal szemben vajmi keveset tehetünk, az azonban kötelességünk, hogy vigyázók legyünk, mindenek felett éberek s a reversalisoknál, védelmezzük meg egyházunk érdekeit minden eszközzel, a hozzánk méltó tisztesség korlátain belül. A születendő gyermekek vallására vonatkozólag megegyezés történt a múlt évben 66 esetben; javunkra 41, kárunkra 25. Valódiságát kétségbe nem vonom. Kívánom, hogy így maradjon tovább is.

Az egyházi hirdetést nem mindég veszik igénybe a házasulók, leginkább azért, hogy a polgárit akarják mellőzni. Minden esetre hassunk oda, hogy a házasság men-

nél kevésbé vesziisen egyházi jellegből. Az egyházi házasságkötést egy pár sem mellőzte.

Az át s kitérés száma szinte jelentéktelen, áttért hozzánk 16, kitért tőlünk 17.

A vasárnapi munkaszünetről szóló egyházi és polgári törvényeket, kivéven a szünetelést, eléggé megtartják hiveink. Itt említjük fel szavunkat ismételten az államkormány azon szükkeblüsége ellen, hogy parányi haszonkülönbözötért nyitva tartatja a korcsniákat legnagyobb, legszentebb ünnepeinken is, — nem kis megbotránkoztatására, zavarására legvallásosabb érzelmeinknek, — ajtatokodásainknak.

Egyházközsegeink szegényei s árváiról, elaggott munkaképtelenekről intézményileg gondoskodva van: Sarospatakon, Tállyán, Tarcalon, Erdőbényén, Tokajban és Mádon, a két első helyen különösen a nőegylet fejt ki nagy tevékenységet, munkás keresztyéni szeretetet. Sarospatakon a nőegylet százakat oszt ki a szegények között s ezenkívül három elaggott nőt állandó kosztal lát el. Vajha minden egyházgyülekezet követné a jó példát, hogy ha Jézus szavaiként szegények mindég lesznek is miközöttünk, de ne lennének éhezők soha!

Egyházi életünk fejlesztésére jótékony batással vannak az egyházi énekkarok, u. m. Sajókesznyéten, Tállya, Láca, Örös, Tolcsva, Karos, Hernádnémeti, Gesztely, Golop, Mád, Ricse, Tokaj, Tarcál, Pácín, Liszka, Prügy, Horváti, Bodroghalász, Cigánd, Sárospatak, Taktaszada, Sajóhidvég, Viss, Báj, Tiszaladány 55 éves, Bodrogmező, Királyhelmece, Csobaj, Tiszalúc, Ujcsanáros, Taktaharkány, Erdőbénye, Nagygéres; 33 helyen. Orgonát építettek ez év folyamán Kistárkány, Pácín, Ujcsanáros s Rozvágyon.

Egyházközsegeink tagjainak áldozatkészségéről fényesen tanuskodnak az Isten dicsőségére tett adományok, amelyek kerületi jegyzőkönyvünkben névszerint lesznek közzétéve. Itt csak az egyházakat kívánom megnevezni: Sárospatak 580 K, Makkoshotyka 101 K, Nagykövesd 96·10, Kenézlő 382, Tiszaladány 12·10, Perbenyik 388·04, Vajdácaska 410·60, Viss 100 K, Sajóhidvég 44, Cigánd 575, Bodroghalász 209·57, Bodrogolász 2109·78, Véke 171, Bodrogszentes 42 K, Berzék 29 K, Bacska 150,

Lelesz 103, Erdőhorváti egyesek urvacsorai jegyeket, Prügy 225·24, T. Kenéz templomszékek után 1531, Nagytárkány 11, Kistárkány 44 K, Pácin 509·52, Tarcal 120·52, Karcsa 192, Monok 78·38, Legyesbénye 1067·50, Semjén 1171·42, T.-Tokaj 523, Ricse 87, Bodrogmező, Szolnocska 87, Királyhelmeç 217·24, Mád templomépítésre 4950 K, Golop 52·50, Gesztely 378·22, Hernádnémeti 46 K, Tiszakarád 103, Kisrosvágy 41 K, Nagyrosvágy 372·97, Alsóberecki 75, Vámosujfalu 370, Mezőzombor 125·67, Örös 10, Láca 284 K, Hernádkak 83·60, Tálla 284, Zemplénagárd 127, Leányvár 143, Sajókesznyéten 100, Nagygéres 30 K, Erdőbénye 24 K, Taktaharkány 2898·40, Sussalfalva 68 K, Alsódobsza 234 K, Tiszalúc, 388 K, Luka 107·80 K.

Adományok összege 20481 K 58 fillér.

Felekezeti sérelmet csak a sajókesznyéteni lelkész jelent be. Girincsen a kath. lelkész tiltó parancsára nem szabad a református halottaknak emlékkövet, fejfát állítani. E középkori sérelemmel szemben orvoslást kell keresnünk.

Egyházközségeink közéletére, szervezetére s vagyonára nézve a következőket kívánom jelenteni:

A presbitérum törvényszerűen van szervezve mindenütt Bodrogfalasz kivételével, honnan a lelkész jelzése szerint panasszal fognak járúlni az egyházmegye elé. Nem történt. Ezt megtehették volna az egyházlátogatóság előtt is. Hiba mindenesetre a törvénytelen eljárás. Várjuk a felvilágosítást.

Az egyháztanács határozatai mindenütt jegyzőkönyveztetnek. A presbiterek híven teljesítik kötelességüket, a gondnokok sáfárkodása ellen panasz sehonnan nem jelentetett. Azt azonban több lelkész jelentette, hogy a gondnok, illetőleg pénzkezelők az ő tudtuk nélkül kezelik a pénzeket, a kettős utalványozás mellözésével forgatnak nagyobb összegeket. Teljesen szabályellenes, miután felelősség terheli a lelkészeket is. Szigorúan megtartandó egyházkerületünk azon imperatív rendelete, hogy minden egyháznak meglegyen két záros ládája, szekrénye s a két kulcs egyikét a lelkész, másikat a gondnok kezelje. Az pedig egyáltalán nem engedhető meg, hogy az egyház

sokszor értékes kincseit rejtő szekrény másutt s ne a hivatalos helyen, lelkészlakon legyen.

Anya-, jegyző-, posta s iktatókönyvek vezetése ellen panasz sehonnan nem emeltetett. Az újabb vagyonelellárak javarészből beérkeztek az esperesi hivatalhoz, melynek elbírálása, helyesbítése e gyűlésen választandó bizottság feladata leendő. A gondnoki számadásokról a tegnap üléselő számvevőség teszi meg jelentését.

A legközelebb lefolyt években nagymérvű építkezéseket végeztek egyházaink. Ugy, hogy a legtöbb helyen rendben vannak templom, paplak, iskoláink. A nagy egyházmegyében mégis vannak gyülekezetek, melyre e nemű teendők várnak, Bacskában mellőzhetlen a régi elavult templom újraépítése. Alsóhéreczkiben a paplak, a melyre már szép segílyt is kaptak, konventünk útján az államtól. Királyhelmeccen az új paplak s tantermek mellett a templom tornya is követeli a maga jussát. Gesztelyben hitvány, rozoga a tanítói lak. Hernádkakon elavult a templom, iskola. Tállyán a parochia szegyenkezik az iskola-palota szomszédságában. Monokon szűk a paplak a gyermekekkel megáldott lelkészcsaládnak. Berzéken paplak s iskola elhagyatott állapotban. Ondon az új iskolai tanterem építésével bővitendő a tanítóilak, a mely igazán szűk helyiség egy családos tanítónak. Taktakenézen a templomtetőzet azonnal javítandó. Szerencsen a templomtető fedendő, mert a becsorgó esővíz máris sok kárt tett a monumentális templomban. Makkoshotykán a talajnedvesség sok kárt tett a templom torony épületben. Bodrogzsadányban az új templom hasadozása mind komolyabb-komolyabb jelleget ölt, újraépítése, lényeges javítása elkerülhetlen. Sárospatakon egy bérház s szegények háza épül.

Minden egyháznak van több kevesebb ingatlana. A földeket pár egyház kivételével bérletileg, a szőlőket házilag kezelik. Tetemesebb bérlethátralék Czigándon van, hol a múlt csapásos esztendő nemcsak fizetésképtelenné tette a legjobb gazdákat is, hanem sokak kezében eltörte a kenyér botját s seregestül kergette az új világrészbe, Amerikába.

Lelkész s tanító fizetése eléggé befolyt a legtöbb

egyházban, jelentékenyebb adóhátralék van Mádon, Tályán, Taktakenézen, Erdőhorváton, Kenézlőn, hol egyáltalán nem fizetnek. Fenti egyházak felhívandók tartozási kötelességeik teljesítésére.

Különféle segélyezésben a múlt év folyamán több egyház s egyesek részesültek. Különösen meg kell emlíkeznem arról a nagymérvű sok segélyezésről, mely a nekünk jutott 78598 korona 52 fillérrel több egyház ügyeit végleg rendezte, adóssági terhétől végleg megszabadította.

A nehéz idők dacára is jelentékeny az az összeg, melyet egyes egyházaink új egyházi épületek felállítására, a régiek kijavítására, helyrehozására fordítottak. Zemplénagárd templomára 150 korona, Bacska, paplakra 5500 korona, Perbenyik javításokra 280 korona, Véke új iskolára 7000 korona, Nagykövesd lelkészlakra, templomra 400 korona, Királyhelmece bérházra 1509 korona, Cigánd iskolára 4862 korona, Ricsé egyházi épületekre 1083 korona 14 fillér, Semjén templomra 2000 korona, Örös templomra 673 korona, Gesztely egyházi épületekre 623 korona, Alsódobsza paplakra 480 korona 78 fillér, Hernádnémeti egyházi épületek javítására 1110 korona 51 fillér, Berzék 24 korona 86 fillér, Sajóhidvég egyházi épületekre 3226 korona, Sajókesznyéten egyházi épületek, paplak, iskola javítására 350 korona, Tiszaluc újításokra 1400 korona, Taktaharkány iskolai melléképületek s javításokra 1771 korona 65 fillér. Legyesbénye épületek javítására 1800 korona, Megyaszó javításokra 412 korona 10 fillér, Mád templom s paplakra 23457 korona 18 fillér, Golop vegyesekre 238 korona 82 fillér, Tállya vegyesekre 363 korona 88 fillér, Ond javításokra 71 korona 14 fillér, Tarcal iskolakerítés, paplakra 2590 korona 07 fillér, Tiszaladány javításokra 257 korona 58 fillér, Taktakenéz egyházi épületek javítására 600 korona, Báj vegyesekre 466 korona 94 fillér, Csobaj iskolára 674 korona, Mezőzombor paplakra 5879 korona 89 fillér, Makkoshotyka templom, iskolára 377 korona 21 fillér, Bodroghalász templom, iskola, paplakra 581 korona 18 fillér, Bodroghalászi új iskola s javításokra 7142 korona 62 fillér, Vámosujfalu paplak 100 korona, Tolcsva ve-

gyesekre 175 korona, Erdőhorváti iskolára 181 korona, Erdőbénye tanítói lakásra 1014 korona 78 fillér, T.-Tokaj paplak, kerítés javítások 1250 korona, Viss templom kerítés 1300 korona, Kenézlő melléképületekre 1015 korona, Sárospatak szokásos épület fenntartási munkálatokra 1700 korona, Kistárkány épület javításokra 200 korona, Nagytárkány 100 korona, Ágcsernő 100 korona.

Építkezések kiadási főösszege 91003 korona 40 fill.

Fájdalom, szegénnyel kell őszinte bevallást tennünk, hogy a gyülekezet kebelében az egyházbékességek belnyugalmát, gyarapodását, haladását biztosító jó szellem, testvéri szeretet sok helyünnen hiányzik. Akiknek fényleniök kellene a gyülekezet tagjai előtt, lelkész, tanító, presbiterek, torzsalkodással vannak egymás iránt. Aminek aztán meg van a káros eredménye az egyház belső életében, anyagi romlásában. Ma is hat peres ügygel fog foglalkozni egyházmegyei bíróságunk. Vajha mindnyájan lelkiismeretünk ítélőszéke elé állnánk, s megbíralva magunkat is, nemcsak másokat — cselekednénk azt, melyek anyaszentegyházunk javára, gyülekezeteink s egyes tagjaink üdvére szolgálnak.

Iskolai ügyeinkről bővebben a tanügyi bizottság fog érdemleges jelentést tenni. Én csak egy pár közérdekű kérdéssel kívánok foglalkozni.

Általános a panasz, hogy ahol telekezeti iskoláink megszűnnek, egyházi érdekeink mellőzve vannak, figyelmen kívül hagyatnak. Iskolás növendékeink nem részesülnek a kívánatos vallásos, egyházas nevelésben, nem tanulnak meg énekelni, imádkozni, nem szokják meg a templomot gyakorolni. Az elvilágiasodott tanítók csak szakmányszerűleg végzik a kényszerből vállalt egyházi szolgálatokat, nem ismernek s nem is fogadnak el egyházi felsőbbiséget maguk felett. Eme sajnálatos tényekkel szemben be kell ismernünk tehetetlenségünket. Nem marad egyéb hátra, minthogy mi lelkészek legyünk éberek, lelkiismeretesek, fáradtsággal meg áldozattal is pótoljuk a hiányokat s védjük meg egyházunk jól fel-fogott érdekeit.

Gyakran felmerült a panasz, hogy iskolás növendékeink kellő időben nem láttatnak el könyvekkel, mert

azok beszerzésénél sok akadállyal kell küzdeniök. Mondja ki egyházmegyénk, hogy a szükséges könyveket idejében tartozik beszerezni s árusítani az egyház s osztatnia ki a tanítóval. A könyvek eladásából az egyház meg per centet is kap, a melyből könyvsegélyt adhat a szegény gyermekeknek.

Elemi és ismétlő iskolai végbizonyítványokkal okvet lenül ellátandók a növendékek, mert ezeknek hiánya sokszor fogja akadályozni előmenetelüket s megfosztja bizonyos polgári jogoktól is.

E helyett figyelmeztetem a lelkész s gondnok urakat, minden esztendőben vizsgálják meg a tanítók adókönyveit, befizették-e nyugdíj járulékaikat, állami adójukat, mert haláluk vagy eltávozásuk után fennmaradt hátralékukat az államkincstár kérlelhetetlenül behajtja az egyházon, — mint jelenleg Szomotor és Kisgéresen.

A statisztikai adatok tanulságos képét festik egyházi életünknek.

Lélekszáma egyházmegyénknek 1913. dec. 31. 57592, 4496-al több, mint 10 évvel ezelőtt. Született 2004, melyből kereszteleetlen 2. A halálozások száma 1294, kevesebb 710-el a születések számánál, ez összeg tehát természetes szaporulat az 1913. esztendőben.

Pénztári forgalom volt mint bevétel	396,997.07 f.
kiadás	348,282.34 „
Pénztári maradvány	<u>48,714.73 f.</u>

Az egyházmegye gyülekezeteinek tényleges vagyona :

Földekben --- --- --- ---	2.455,796.06
Épületekben --- --- --- ---	3.651,355.55
Tőkepénzekben --- --- --- ---	101,058.70
Alapítványokban --- --- --- ---	182,493.32
Alapokban --- --- --- ---	89,256.49
Ingóságokban: Urasztala stb. --- --- --- ---	220,567.59
Hasznos jogokban --- --- --- ---	25,758.76
	<u>6726286.47</u>

Egyházmegyénk gyülekezeteinek adóssága :

Tökesegegy tartozás	---	---	---	68,340.—
Törlesztéses kölcsön	---	---	---	253,842·23
Másnemű tartozás	---	---	---	171,872·32
				Összesen : 494,054·55

A tényleges vagyon a terhet felülmúlja 6.232,231 K 92 fillérrel.

Még egy pár percre kívánom igénybe venni a mélyen tisztelt közgyűlés figyelmét, türelmét, még egyes egyházaink elintézésre váró ügyeit s elvi jelentőségű kérdést tesztek tanácskozásunk tárgyává.

Tiszaladány panaszolja, hogy a kataszteri felmérés alkalmával az egyház birtokából a szomszéd bizonyos földterületéhez egy kataszteri holdnyit vettek el, oly feltétellel, hogy az egyházat kártalanítják. Máig sem tették. Hívja fel egyházmegyénk a presbyteriumot s tegye kötelességévé, hogy a kártalanításra nézve tegye meg a törvényes lépéseket, eljárásáról legközelebbi gyűlésünkre tegyen jelentést.

Bájon a nemes lelkű Báji Patay Józsefné a maga költségén egy gyermekmenhelyet, ovodát tart fenn. — Megérdemli e fenkölt szellemű úrnő, hogy jegyzőkönyvi elismerésben részesítse nemcsak egyházmegyénk, hanem kerületünk is.

Taktakenézen még mindég vajúdó állapotban van az iskola kérdése. Egyházmegyénk már beleegyezett az államosításba is, — de úglátszik ez úton sem sikerül a kibontakozás. — A község képviselőtestülete ígéretet tett, hogy felszabadulva imminens bajaitól, két év múlva felépíti az iskolát, szervez külön tanítóságot. Vajha üdvözölhetnénk még mi is a jobb jövő hajnalát. Tegyük az egyház, különösen pedig az iskola sorsát Zitás Bertalan lelkész tanácsbíró s a derék körjegyző Berzeviczy Endre urak kezébe.

Mádról panaszkodik a lelkész, hogy portáján kút nincs, vízszükségletének kielégítése tetemes költségébe kerül. Köteleztessék az egyház kút építésre.

Erdőbényén, Szerencsen, Kenézlőn tetemes az egyházi adóhátralék. — Fordüljön mindhárom egyház az esperesi hivatalhoz végrehajtás végett. Előbb azonban tegyen kísérletet a presbiterium is.

Tokajból jelenti az egyházlátogatóság, hogy a lelkész s tanító a kistokaji állami iskolában vasárnaponként gyermek isteniszteletet tartanak. — Fogadják elismerésünket a követendő példaadásért.

Bodrogkeresztúron a látogatóság jelentése szerint nagyon lagymatag az egyházi élet, — valóságos apáthia vett erőt a presbiteriumon is, melyből csak három volt jelen a gyűlésben is.

Liszkán az egyházvezetőség nagy buzgalommal fáradozik egy új iskola építés ügyében, melynek sorsa jó kezekbe van letéve. — Kívánjuk, hogy siker koronázza nemes törekvésüket!

Vámosujfalun az egyház földjeiért 400 korona hátralék van kint egyeseknél. — Azt hiszem, valami rendkívüli akadály forog fennt, mert az erélyes lelkész úr nem tűri a mulasztásokat.

Sárán a tanító elleni fegyelmit felfüggesztettem, a mennyiben állásától megválik, nyugdíjaztatási kérvénye legközelebb elintézését nyer.

Bodrogzsadányban a templomrepedések mind veszélyesebbek, újraépítése valószínűleg elkerülhetlen. Legközelebb szakértő építészeti mérnökkel fogom megvizsgáltatni.

Bodrogolasziban a tanító önkényesen elvetette a Nagy Sándor-féle ábécét, mert szerinte ez nem használható. Utasítandó határozataink megtartására.

Hernádkakon templom iskola rossz karban van, ez utóbbi szellemileg is.

Sóstófalván nagy az aluszékonyság. Mint tudom, 6000 korona könyöradományt gyűjtöttek, — de most már hallgatnak nemcsak imaház, vagy tanterem építésről, hanem a legszomorúbb állapotban tartják, rongyosan, ajtó-ablak nélkül a tanítólakot is. — Tanítójukra ismét panaszkodnak, hogy újólág felgerjedt benne az alkohol iránti szerelme. Magam elé idéztem s keményen megdorgáltam. A fentieket ajánljuk az új lelkész figyelmébe.

Ujcsanálason a Torró-féle egészségtelen pietismus

kialvófélen van. A józan gondolkozású gyülekezet tagjai 3800 koronás orgonát állítottak a templomba.

Sajóhidvégen sok a baj. Panaszkodnak a nagy adózás miatt, de nagy ott az egymásközi folytonos surlódás is, amely aztán akadályozza az egyház belső életének kívánatos, békességes fejlődését is.

Sajókeszvényében is állandó a háborgás a rendkívüli adózás miatt.

Taktaharkányban példás rendben minden. — Élénk benne az áldásosan működő szövetkezeti élet, amelynek élén egyházunk vezetői állanak.

Kiskövesden áldatlan élet. Állandó forrongás. A túlzott építkezések miatt nagy és terhes adósságokba keveredett nép folyton békétlenkedik, gyanakodik s kétségbevonja anyagi ügyeinek helyes, tiszta kezelését. A felvilágosításokkal szemben makacs, hitetlen. Konok magaviseletével szinte lehetetleníti a helyes, békés kibontakozást. S teszi mindezt első helyen a presbyterium, mely az egyházlátogatósággal szemben is ildomtalanul viselkedett.

Nagykövesden némi elszámolásra váró differenciák merültek fel, amely az egyházlátogatás után 30 napon belül az esperesi hivatalnál lett volna elintézendő. Nem történt.

Révleányváron a különben elég jó tanító szerencsétlen házaselete miatt van sok kellemetlenség az egyház kebelében. Kívánatos volna a tanító eltávozása.

Nt. E. m. közgyűlés! Ezekben kívántam egyházi életünk képét szűk keretben bemutatni. A tisztemből kifolyó lelkiismerettel végzett intézkedéseimre helybehagyásukat kérve, bizalmukért hálás köszönetemet nyilvánítva, magamat nagyrabecsült jóindulatukba ajánlom!

Az egyházi élet minden ágára kiterjedő nagy gonddal szerkesztett jelentés, mint a mely hű tükre kebelbeli egyházaink múlt évi történetének, az egyházmegyei közgyűlés általános tetszése és hálás köszönete mellett teljes egészében kinyomatni rendeltetett.

14. Esperesi jelentés mély meghatottsággal emlékezik meg az egyházmegyét lelkészi karában ért ama súlyos veszteségekről, melyek a halál gazdag aratása által négy derék lelkésznek múlt évi őszi gyűlésünk óta bekövetkezett halálával ütöttek rést sorainkon; négy gyülekezetet pásztor nélküli nyájja, négy családot gyámol nélküli árvává tevén.

Egyházmegyei közgyűlésünk kidőlt négy jelesünk, névszerint: *Zombory Gedő* megyaszói, *Erdélyi József* lukai, *Szánthó István* bodrogolaszii és *Pál Bertalan* örösi lelkészek emlékét jegyzőkönyvében örökíti meg.

Zombory Gedő nemcsak mint egyházának kiváló ékesen szólással megáldott lelkésze, nemcsak mint egyházmegyénknak egyik legrégebb papi tanácsbírája és e minőségében, mint tanácskozásainknak egyik leghatalmasabb, nagy elmeélel boncoló szóvivője tette emlékét feledhetetlenné, hanem messze kinövő soraink közül, mint egyházkerületi tanácsbíró, mint közéleti szereplő, mint író is nevét országszerte ismertté tette.

Erdélyi József, *Szánthó István* és *Pál Bertalan* emlékét messzejövőre kihatólag őrizni és hirdetni fogja az az ernyedetlen, sok benső emésztődéssel összekötött munkásságuk, melyet bekövetkezett halálukig az őrt álló katona fegyelmességével, az apostolok vivódásával, küzdelmek és akadályokon át végeztek egyházaik jólétének biztosítása, gyülekezeteik hit és erkölcsi életének fellendítése érdekében. -- A fegyver kihullt kezeikből, emésztődésüket a halál nyugalma váltotta fel; legyen nyugalom zavartalan, emlékezetük áldott! Vesztes családjaikat védje, áldja és segítse meg az elhagyottak édes Atyja! Egyházmegyénk a családfőik kidőlésében pótolhatatlan veszteséget szenvedett családok iránt érzett mély és őszinte részvételnek e jegyzőkönyvében ad kifejezést.

15. Esperesi jelentés felsorolva egyházmegyénknek az egyetemes konvent által mult évi december havában tartott ülésében főkekamatsegélylyel felboldogított egyházait:

egyházmegyei közgyűlésünk a legnagyobb örömmel veszi tudomásul az esperesi jelentésnek ide vonatkozó részét; -- egyszersmind mély hálára indulva a segélyezések hallatára egyházkerületünk felülmúlhatatlan buzgóságu főgondnoka, Dókus Ernő iránt, ki körültekintéssel, fáradhatatlansággal és minden jogos érdeket a jó édes anya szeretetével mérlegelő gondossággal készítette elő egyházkerületünkben a segélyezés elaborátumát, neki hálás szívvel mond köszönetet.

16. Esperesi jelentés a meleg elismerés hangján emlékezik meg arról, hogy báji Patay Józsefné urnő a báji egyházban saját költségén óvodát tart fenn.

A példás buzgóságú urnő nagy áldozatkészségéért egyházmegyénk hálás köszönetet mond és a ritka nemeslelkűségre valló cselekedetet a főtiszteletű egyházkerületnek bejelenti.

17. Esperesi jelentésből folyólag tárgyaltatott Esperes azon indítványa, hogy az orsz. lelkészi nyugdíjintézet működése csupán a rendkívüli szükség vagy helyzet által parancsolt, mondhatni kényszer nyugdíjazásokra korlátoztassék, hogy az így megtakarítható fedezet által a papi özvegyek és árvák szegényletes, orcapiritó ellátásán közmegnyugvást kelteően segíteni és változtatni lehessen az illetmények szükség és korszerű, az ároni özvegyek és árvák társadalmi tisztaság helyzetéhez mért felemelésével.

Egyházmegyei közgyűlés esperesi indítványt magáévá teszi; a testvér egyházmegyék espereseihez ezen határozatát megküldi, hogy egyházmegyéik lelkészi értekezleteivel e kérdést beható vita tárgyává tétetni szíveskedjenek s

azok felterjesztései alapján e nagyhordercjú ügyben egyházmegyéikkel érdembeli határozatot hozassanak s a főt. egyházkerület útján az egyetemes konventhez intézett előterjesztéssel és kérelemmel éljenek.

18. A folyó évi június hó 4—5-én Miskolcon tartandó egyházkerületi közgyűlésre képviselőül kiküldettek :

Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok, hivatalbeli tagokon kívül Janka Károly papi főjegyző, Gecsey Péter, Horváth János papi tanácsbírák, dr. Kovács Gábor, Miklós Béla, Lábos Béla világi tanácsbírák, mint rendes tagok; Keresztüry József papi tanácsbíró és Gortvay Aladár világi tanácsbíró, mint póttagok.

19. Az egyházlátogatóság külön felterjesztése alapján jelenti esperes, hogy Tiszaladányon a kataszteri mérnök a kataszteri felmérés alkalmával az egyház ingatlanával mintegy 900 □ ölnyi területet a szomszéd birtokos területéhez mért s ugyanő a község területéből az egyház és község képviselőinek jelenlétében ugyanannyi területet visszamért s azzal az egyházat kárpótolta. A szomszéd birtokos az egyházból elmért területet azonnal birtokba vette, ellenben a község maig sem adta át a községi ingatlanból az egyház kárpótlására kimért területet, sőt azt átadni nem is hajlandó.

Egyházmegyei közgyűlésünk megütközéssel értesül az ügrről, de mivel az ügy előzményei, nevezetesen az egyházi ingatlanból a szomszéd birtokos ingatlanához való mérés indokai felől, az egyházlátogatói jelentésből tájékozódni nem tud, vagyoni felelősség terhe mellett hívja fel a tiszaladányi egyház lelkészét és presbiteriumát, hogy dr. Lengyel László egyházmegyei ügyészhez az ügy mibenlételét feltáró részletes és kimerítő jelentését e határozat kézhez vételétől számított 14 napon belül terjessze be.

20. Balla Zsigmond, Kató János tanítók beerősítéüket kérik.

Egyházmegye Balla Zsigmondot Király-helmecre, Kató Jánost Semjénbe bemutatott okmányaik alapján beerősíti: Balla Zsigmondot felelkeseti.

21. Az egyházmegyei közgyűlés által választandó egyházmegyei tisztviselők választása tüzetvén napirendre,

egyházmegyei közgyűlés közfelkiáltással egyhangúlag: pénztárnokká, közalapi- és orsz. gyám- s nyugdíjintézeti pénzkezelővé Zitás Bertalan prűgyi lelkész, papi tanácsbíró, ügyészekké: dr. Lengyel László királyhelmeci és dr. Szánthó Elek sárospataki ügyvédek; könyv- és levéltárnokká Maklárý Papp Miklóst választja meg.

22. Egyházmegyei gondnok felhívja a közgyűlést a szervezet szerinti bizottságok megalakítására.

Egyházmegyei közgyűlés által közfelkiáltással egyhangúlag megválasztatnak:

a) a segélyosztó bizottság tagjaiúl: Ölbey János, Máthé Gyula papi tanácsbírók, Zitás Bertalan egyh. megyei pénztárnok, Miklós Béla, dr. Kovács Gábor, Gortvay Aladár világi tanácsbírák, mint rendes tagok; Gecsey Péter, Hézsér Emil papi tanácsbírák, Sebeő Gyula vil. tanácsbíró és dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint póttagok.

b) adóügyi kiküldöttül Keresztúry József papi tanácsbíró.

c) építkezési bizottság tagjaiúl: elnököként Bartha József, Keresztúry József, tagokúl: Janka Károly, Köröskényi István.

d) az országos nyugdíj és gyámintézet ellenőrző bizottság tagjaiúl: dr. Kiss Sándor,

Maklárý Papp Miklós, Nagy Béla és dr. Szánthó Elek;

e) közalapi bizottság tagjaiúl: dr. Kiss Sándor, Maklárý Papp Miklós, Nagy Béla és dr. Szánthó Elek;

f) számvevőszéki tagokul:

a tállyai járásba: Hézsér Emil,

a megyaszói „ Gecse Lajos,

a s.-pataki „ Bartha József,

a cigándi „ Ölbey János,

a b.-szentesi „ Keresztúry József;

g) a tanügyi bizottság tagjaiúl: elnökökké: Bartha József lelkészi, Maklárý Pap Miklós világi részről; tagokul: Keresztúry József, Horváth János papi tanácsbírák, Sebeő Gyula világi tanácsbíró és Hodossy Béla; az iskolai körlátogatók és a tanítótestület képviselétében: ifj. Bálint Dezső, [Danyi József lelkészek, Gagyí Károly, Négyessy János, Tóth István tanítók.

h) missióügyi bizottságba: előadóúl: Janka Károly p. főjegyző; tagokul: Bartha József, Sütő Kálmán és Miklós Béla.

Megállapítatik, hogy a bizottságoknak hivatalból tagjai, egyszersmind az a) d) e) f) és h) alatti bizottságoknak elnökei is az esperes és egyházmegyei gondnok.

23. A tanügyi bizottság megalakítása alkalmából

egyházmegyei közgyűlésünk határozatilag kímondja, hogy a tanügyi bizottság azon tagjai, akik nem alkotó tagjai az egyházmegyei közgyűlésnek, a tanügyi bizottsági ülésen való megjelenésük alkalmával fejenként összesen 10 K napi- és fuvardíjban részesűlnek.

24. Zitás Bertalan papi tanácsbíró hivatkozva arra, hogy mint egyházmegyei pénztárnoknak, közalapi s gyámpénztári pénzkezelőnek sokoldalú elfoglaltatása van, ez utóbbi állásainak megtartása mellett papi tanácsbírói tisztéről lemond.

Egyházmegyei közgyűlésünk többszöri és szíves kérelem után sem tudván Zitás Bertalant rábírní arra, hogy tanácsbírói tisztét is tartsa meg, amelyet lelkiismeretes hűséggel, széles látóköréből származó tiszta ítélettel, igazságérzettel és bölcsességgel ékesített, általános sajnálkozás mellett a kényszerítő indokok előtt meghajolva, lemondását elfogadja, tanácsbírói minőségében az egyházmegye ügyei körül teljesített önzetlen és értékes szolgálatait megköszönve, a megüresedett papi tanácsbírói állásra a szavazást elrendeli, a szavazatok beadására a határidő kitűzését, valamint a további intézkedések foganatosítását az elnökségre bizza.

25. Az általánosan végrehajtott tisztújítás alkalmából

egyházmegyei közgyűlésünk a tanítói képviselőknek 3 évre szóló újból való választását elrendeli azzal a meghagyással, hogy a szavazások a papi tanácsbírói hivatalra beadandó szavazatokkal egyidőben terjesztessenek be. Az egyházmegyei tanítóképviselők gyűlési, napi- és fuvardíja együttesen 10 koronában állapítatik meg.

26. Egyházmegyei gondnok jelenti, hogy a közigazgatási és fegyelmi bírósági ülések ma délután 4 órakor fognak megtartatni.

Tudomásúl szolgál.

27. Esperes jelenti, hogy az időszaki bíróság Sárospatakon 1913. évi dec. hó 13-án ülészetit Kántor Lajos karcasai tanító elleni fegyelmi ügyben, az erről szóló jegyzőkönyvet beterjeszti.

Egyházmegyei közgyűlés a jegyzőkönyvnek a jelen közgyűlés jegyzőkönyvébe való felvételét és kinyomatását elhatározza.

28. Esperes betérjeszti a segélyosztó bizottságnak Sárospatakon 1913. évi dec. hó 13-án tartott ülésében felvett jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyv egész terjedelmében jelen közgyűlés jegyzőkönyvébe felvétetik s tudomásvétel végett az egyházkerülethez felterjesztetik.

29. Esperes jelenti, hogy a múlt ülésen meg nem jelent lelkészek elmaradásukat igazolták.

Tudomásul szolgál

30. Olvastatott özv. Bogárdi Dánielné volt ujcsanárosi lelkészné gesztelyi lakos kérvénye, melyben kéri, hogy az ujcsanárosi ref. egyház a volt férje Bogárdi Dániel temetése után felmerült s általa kifizetett 207 K 54 fill. temetési költséget részére fizesse meg.

Az egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra az ősi szokásra, kegyeletes eljárásra, hogy az egyházak elhalt papjaikat az ő halottjuknak tekintik, és a felmerült temetési költségeket fedezik, — megütközéssel veszi tudomásul, hogy az ujcsanárosi egyház a felmerült temetési költségeket fedezni nem óhajtja s ezennel útastítja az ujcsanárosi ref. egyházat, hogy a Bogárdi Dániel volt ujcsanárosi lelkész eltemetése után felmerült 207 K 54 fill. azaz kettőszázhét korona 54 fillér temetési költséget — melyet özv. Bogárdi Dánielné sajátjából már kifizetett — az elhalt özvegyének Bogárdi Dánielné gentelyi lakosnak haladéktalanul térítse meg.

31. Az 1912. évi őszi közgyűlés 63. sz. jegyzőkönyvi pontba foglalt határozatával a tállyai ref. egyház az alapítványok kezeléséről évről-évre írásbeli jelentés tételére útastítván. Kovácsy Ferenc gondnok ehhez képest betérjeszti a Váradi Szabó Miklós által tett alapítvány jelenlegi állásáról szóló jelentését, melyből kitűnőleg a hagyatéék értéke 63800

korona. A teher az 1913. év végén 11932 K 12 fillér. A teher lebonyolítása a már jóváhagyott törlesztő tervezetnek megfelelőleg történik.

Tudomásúl vétetik.

32. 1813. évi őszi egyházkerületi gyűlés 20. számú jegyzőkönyvi határozatával felkéri és utasítja az egyházmegyéket, hogy az egyes egyházak és a lelkészértekezletek meghallgatása után minden egyes gyülekezetre nézve állapítsák meg a végezhető és végzendő belmissiói munkát és a belmissiói intézményeket állítsák fel, a végzett munkáról az egyházlátogatók jelentése alapján vegyenek számot, az egyházmegyei lelkészértekezleteket a belmissió kérdésével állandóan foglalkoztassák, hogy ezek a lelkészeket a teendőkre nézve irányítsák.

Egyházmegyei közgyűlésünk felkéri az esperest, hogy körlevélben hívja fei a kebelbeli egyházakat a helyi viszonyaik és körülményeik által javalt belmissiói munka körvonalozására és munkaprogramjuknak az esperesi hivatalhoz oly időben való felterjesztésére, hogy a lelkészértekezleteknek legyen elegendő idejük azokkal foglalkozni s azokra nézve őszi közgyűlésünkre véleményes javaslataikat minden gyülekezetre illetőleg megtenni.

Az egyes egyházak belmissiói munkaterveze és a lelkészértekezleteknek azokról adandó véleményes javaslata alapján őszi közgyűlésünk fogja aztán megállapítani minden egyes gyülekezetre nézve a belmissiói munkát és felállítatni a netalán szükségesnek mutatkozó belmissiói intézményeket.

A nehéz idők szükségleteiből folyó ezen belterjes egyházi munkásság hathatós ellenőrzését, valamint a hit- és erkölcsi életre való hatásának megállapítását biztosítani kívánván, már ezuttal is kötelezi közgyűlésünk az egyházlátogatókat arra, hogy minden anyaegyházban való eljárásukra legalább egy egész napot szentel-

jenek, hogy így elegendő idővel rendelkezvén, tisztükben mélyreható munkát végezzenek.

33. Mult évi őszi egyházkerületi közgyűlés 21. sz. jkvi pont alatt ismételten felhívja egyházmegyénket, a mult évi őszi közgyűlésünk által 11. sz. jkvi határozattal már jóváhagyott, de az egyházkerülethez fel nem terjesztett bacskai missiói lelkészi díjlevéltervezet beadására.

Egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi esperes azon jelentését, hogy a bacskai díjlevél, — amelyen a missiói díj szempontjából való változtatás szükségének esete fenn nem forgott, — az egyházkerülethez már korábban felterjesztett.

34. Őszi közgyűlés 62. — 1913. sz. alatt egyházkerületünk a népiskolák szellemi állásának értékelésére nézve eddig használt öt érdemjegyet eltörölte s az 1913 : XVI. t.-c. által megkivánt egyöntetű eljárásra való tekintettel az iskolák szellemi állásának értékelésére e három érdemjegyet mondja kötelezőnek: „*jól megfelelő*“, „*megfelelő*“ s „*nem megfelelő*“.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházmegyei tanügyi bizottság egyházi elnöke útján utasítja az iskolai körlátogatókat, hogy az általuk megvizsgálandó iskolák 1813—14. tanévi szellemi állapotának feltüntetésére már e három érdemjegyet használják.

35. Őszi közgyűlés 70. — 1913. sz. jkvi pontjában tudomásul veszi egyházkerületünk az egyetemes konvent azon értesítését, hogy az orsz. gyámintézeti fenntartói járulékok emeléséből előálló többletet az egyetemes adóalapból adott segély megállapításánál az egyetemes adóalapi bizottság véleménye alapján figyelembe fogja venni, de a segély felemelése iránti kérvényeket csak esetről-esetre a fenforgó körülmények és adatok alapján bírálhatja el.

Közgyűlésünk az egyetemes konventnek 123. — 1913. sz. jkvi pontban hozott ezen határozatára az adósegélyben részesülő egyház-községek figyelmét — magunk mihez tartása végett — felhívja és a felhívásnak körlevélben való közlésére esperesét felkéri.

36. Őszi egyházker. gyűlés 81. sz. jkvi határozatával a népiskolai ifjusági és tanítói szakkönyvtárak gondozását és a körülte netalán felmerülő hiányok bejelentését az egyházlátogatók feladatává teszi.

Egyházmegyei közgyűlés az egyházlátogatók figyelmét egyházkerületünk ezen határozatára felhívja és az ügyet buzgóságukba ajánlja.

37. Őszi egyházker. gyűlés 89. sz. alatt a tarcali egyház megerősítésre felterjesztett két tanítói díjlevelét közgyűlési határozattal való kigészítés végett visszakülde.

Egyházmegyei közgyűlés a két tanítói díjlevelét a beszerzett közgyűlési jkvi határozattal felszerelve a főtiszt. egyházkerülethez megerősítés végett felterjeszti.

38. Őszi egyházkerületi gyűlés 92. sz. jkvi. pontban elvben hozzájárult a makkoshotycai egyház 661 □ ölnyi legelőjének nyilvános árverésen történt eladásához, de utasította az egyházat, hogy az adásvételi szerződést az E. T. I. t.-c. 25. és 43. §-aiban meghatározott, az eladást névszerinti szavazással kimondandó presbiteri és közgyűlési határozatok alapján hajtsa végre és az ily határozatokkal felszerelt adás-vételi szerződést megerősítés végett annak idején mutassa be.

A makkoshotycai presbyterium figyelme ezen egyházkerületi határozatra felhivatik.

39. Mult évi őszi gyűlés 94. sz. jkvi határozatával egyházkerületi gyűlés a ricsei egyháznak az egyházkerület pénztárából felvenni szándékolt 23452 korona kölcsöne tárgyában

felterjesztett kérvényét érdembeli határozat nélkül azzal az utasítással adja vissza az egyházközség lelkészének, hogy azt az E. T. I. t.-c. 25. és 43. §-aiban előírt névszerinti szavazás alapján hozott presbiteri és közgyűlési határozattal felszerelve a folyó évi tavaszi egyházker. gyűléshez terjessze fel.

Egyházmegyénk felhívja a ricsei egyház presbiteriumát, hogy kölcsön iránti kérvényét a szóbanforgó egyházkerületi határozatnak megfelelőleg szerelje fel.

40. Mult évi tavaszi közgyűlésünk 15. sz. jkvi pontban felhívta az egyházakat, hogy törekedjenek „Egyházfentartási alap” létesítésével egyházuk jövőjét lehetőleg biztosítani.

Közgyűlésünk megállapításával annak, hogy ezen felhívás nem volt bár teljesen eredménytelen, de annak csak egy pár egyházközség tett eleget, megújítja az „Egyházfentartási alap” létesítése iránt az egyházközségekhez intézett felhívását.

41. 1913. évi tavaszi közgyűlésünk 30. sz. jkvi határozata értelmében az egyházlátogatóság a tállyai egyház négy rendbeli alapítványának az alapítólevelek szellemében való kezeléséről szóló külön jelentés átvételére utasított.

Külön jelentés csupán a váradi Szabó-féle alapítványról terjesztetvén fel, egyházmegyei közgyűlés felhívja a tállyai egyház presbiteriumát, hogy 30 nap alatt tegyen jelentést az esperesi hivatalhoz, hogy az alapítványok jövedelme rendeltetési céljára fordítottak-e?!

42. 1913. évi őszi közgyűlésünk 15. jkvi határozatával utasította a bodroghalászi egyházat, hogy az 1910. évben eladott fa vételáráról adja be számadását az illetékes számvévőhöz; a bodrogmezői egyháznak egyidejűleg észrevételezett számadására nézve pedig a beterjesztett ügyészi vélemény alapján a további nyilvántartásba való vételt rendelte el. Ez

utóbbi ügyre nézve Dr. Lengyel László egyházmegyei ügyész előadja, hogy a bodrogmezői egyház 1911. évi számadásában a számvevőszék által a Lábos Endre elleni perben felmerült és az egyház kiadási tételei közzé besorozott 510 kor. perköltség kifogásoltatott, mint amelyet a per megindítói egyetemlegesen tartoznak viselni, mivel a pert egyházhatósági engedély nélkül kezdeményezték. Eljárása folyamán arról győződött meg, hogy bodrogmezői egyháznak a számvevőszék által a perköltségek viselésére s az egyház pénztárába való visszafizetésére kötelezett hivei tanítójuk ellen érdekeik megóvása szempontjából, a lelkész akarata ellenére kezdeményezték ugyan a pert, ami törvényesség szempontjából kétségen kívül kifogás alá esik, de a per vitele teljes jóhiszeműséggel és az egész egyházközség helyeslése mellett folytattott s ezért történt, hogy az elveszített per költségeit a gondnok az egyház pénztárából fizette ki. Javasolja, hogy a pert kezdők teljes jóhiszeműségére való tekintettel, az egyház belbékéje érdekében ejtse el az egyházmegyei közgyűlés a bodrogmezői egyház számadásában észrevételezett szóban forgó tétel ellen emelt kifogást. Egyházmegyei ügyész javaslatához előszóbeli előadása közben hozzájárul az egyház lelkésze is, annyival is inkább, mivel a perből folyólag az egyháznak közvetett anyagi előnye is származott s a maga részéről is a perköltségnek az egyház pénztára terhére való átvállalását az egyház belbékéje érdekében álló elháríthatatlan szükségletnek tartja.

Egyházmegyei közgyűlés az ügyész véleményes jelentése és az egyház lelkészével egyező véleményes javaslata alapján az egyház pénztárából a gondnok által kifizetett 510 korona perköltségnek az egyház pénztára terhére utalt fedezete ellen további elvi kifogást nem tesz, ha a bodrogmezői egyház presbiteriuma és közgyűlése a törvényes meghatalmazás nélkül indított és elveszített per költségeit saját jószántából névszerinti szavazással hozott határozatokkal az egyház terhére átvállalja. Egyházmegyei közgyűlésünknek 25 szavazattal 6 szavazat ellenében, tehát szótöbbséggel hozott ezen

határozata bodrogmezői egyház presbitériumával azzal a felhívással közöltetik, hogy az ügyet a presbitériumban és közgyűlésben szabályszerűen tárgyalják le és annak eredményéről őszi közgyűlésünkre jelentést tegyenek.

A bodroghalászi egyház presbitériuma újból felhivatik, hogy az 1910. évben eladott favételáráról az illetékes számvevőnek 15 nap alatt számoljon el.

43. 1913. évi őszi egyházmegyei gyűlés 23. sz. pontjával az ondi egyháznak a községtől ajándékba kapott terület telekkönyvi tulajdonjog és iskolaépítési ügyét jelen gyűlésünk napirendjére tűzte ki, a tanítói lakás átalakítása tekintetében tett eljárásról szóló jelentésnek is egyidejű bekívánása mellett.

Egyházmegyei közgyűlés, — tekintettel arra, hogy a szőnyegen levő ügyekben tett eljárásáról az ondi egyháznak semminemű felterjesztése nincs, — felelősség terhe alatt szigorúan utasítja az egyház lelkészét és presbitériumát, hogy a község által az egyháznak ajándékozott területet az egyház nevére telekkönyveztesse, az új iskola építése tárgyában hozott határozatait hajtsa végre és a tanítói lakásnak a régi iskolával kapcsolatban tervezett átalakítását fogantatosítsa; mindezen intézkedések eilenőrzésére pedig az esperest felkéri.

44. Múlt évi őszi közgyűlésünk 25. sz. jkvi határozatára való hivatkozással esperes jelenti, hogy a bodrogsadányi templomot mesteremberekkel több ízben megvizsgáltatta, akiknek egyező véleménye az volt, hogy költséges javítások, esetleg a templom újból való felépítése is elkerülhetlenek. Éppen ez utóbbi eshetőségre való tekintettel az államépítészeti hivatal részéről szakértői vizsgálat fogantatosítását kívánja kérni és annak eredménye szerint fog a továbbiakban eljárni.

Esperesi jelentés, — az ügy további nyilvántartásba vétele mellett, — tudomásul vétetik.

45. 1913. évi őszi közgyűlésünk 30. számú jegyzőkönyvi határozatával intézkedést tett a szomotori rozzant lelkészlak megújítási ügyének előkészítése tárgyában. Ehez képest Nagy Károly szomotori lelkész beterjeszti jóváhagyás végett a lelkészlak megújításának tervrajzát és költségvetését.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mivel a beterjesztett iratokhoz sem presbiteri, sem közgyűlési határozat nem csatoltatott s a tervrajz és költségvetés az építetű bizottságnak be nem mutattatott, sőt az egész átalakítási tervezet Keresztury József építetű bizottsági kikűldött közbejötté nélkül készítettet el, az iratokat érdembeli elintézés nélkül azzal adja vissza az egyház lelkészének, hogy Keresztury József építetű bizottsági kikűldött meghallgatásával állapittassék meg a lelkészlaknak az egyház anyagi erejéhez és a szükséghez mért, fényüzéstől ment átalakítása, az ily szellemben készített terv és költségvetés a presbiterium és közgyűlés szabályszerű határozatával őszi közgyűlésünkre felterjesztendű.

46. Múlt évi őszi közgyűlésünk 31. sz. jegyzőkönyvi pontban felhívta a szomotori egyházat, hogy a lelkészlak megújításával kapcsolatosan, az építési költségvetésbe való beillesztéssel a lelkészlak udvarán kutat létesítsen. Olvastatott erre nézve a lelkészlak megújítása tárgyában készített költségvetéshez fűzött szakértői vélemény, mely szerint a lelkészlak udvarán tervbe vett kutépítés a lelkészlak átalakítási költségeivel összefüggésbe nem hozható, mivel a kutépítés költségei azon a helyen teljesen kiszámíthatatlanok, miért is a kutnak házilag való elkészítettetését ajánlja.

Egyházmegyei közgyűlésünk utasítja a szomotori egyház presbiteriumát, hogy a kutat házi kezelésben készíttesse el, addig pedig míg a kut elkészül, az 1912. év őszi közgyűlés 25. pontjával alkotott egyházkerületi vagyonkezelési szabályrendelet II. főcim 1. sor-

szám alatti intézkedéshez képest a belhivatalnokok s azok gazdasága számára szükséges víz előállításától az egyházközség gondoskodik oly formában, hogy a belhivatalnokokkal a vízfordás díjazása iránt méltányos egyezségre lépjen.

47. Múlt évi őszi közgyűlésünk 36. számú jegyzőkönyvi határozatával az egyházmegye által kiküldött bizottság előterjesztése alapján a berzéki paplak építése tárgyában jóváhagyta azt a költségelőirányzatot, mely szerint rendkívüli adó alakjában az egyháztagok 5110 koronával járúlnak az építési költségek fedezéséhez, 2000 korona tőkét a saját pénztárukból pótoljanak hozzá, 4000 koronát pedig a tanítói földekre, mint amortizációs kölcsönt vegyenek fel, egyidejűleg a rendkívüli egyházi adó kivetést megerősítve és életbeléptetve az építkezés előkészítő munkálatainak elvégzésére a lelkészt és gondnokot utasította, az építési munkálatok ellenőrzésére Bartha József építetési bizottsági elnököt felkérte. Ez építés folyamatként a berzéki egyház most már kibővített programmal a lelkészlak építés, templom renoválás és torony építés céljaira szolgáló 12000 korona törlesztéses kölcsön felvételére kér engedélyt.

Egyházmegyei közgyűlés az építés vezetésével megbízott egyházmegyei kiküldött véleményes jelentése alapján megállapítva azt, hogy templom renoválás szüksége fenn nem forog, torony építésre a kis gyülekezetnek anyagi ereje nincs, kimondja, hogy a kikérendő szakértői véleményhez képest akár a mai lelkészlak megújítására, akár egészen új építkezésre nézve jut az egyház megállapodásra az egyházmegyei kiküldötttel egyetértőleg, — a megállapodásnak elnöki hatáskörben az esperes által való jóváhagyása mellett, — az építési költség fedezésére a múlt évi őszi közgyűlésünk 36. számú jegyzőkönyvi pontjával megerősített 5110 koronás rendkívüli egyházi adókivetés érvényesíttessék. az egyház közpénztári tőkéjéből az

építkezésre 2000 korona fordíttassék, az így fedezet nélkül maradó kiadások előállítására a tervbe vett, de nem valódi szükségét képező 12000 korona törlesztéses kölcsön elvételével, — az egyházkerületi közgyűlésig beterjesztendő, a törvény kivánalmainak (E. T. 1. t.-cz. 25. 43. §.) megfelelő presbiteri és közgyűlési határozatok alapján az egyházkerület pénztárából 4000 korona kölcsön felvételének, melynek engedélyezésére egyházmegyénk a főt. egyházkerületet felkéri.

48. Gortvay Aladár világi tanácsbíró, — hivatkozással múlt évi őszi közgyűlésünk 53. sz. jegyzőkönyvi határozatára — jelenti, hogy a legyesbényei lelkészi szekérszin építését, valamint a lelkészi javadalmat képző kertből a templomudvarhoz elvett 12 □ ölnyi terület foglalásügyét sikerült békésen rendeznie, amennyiben a presbiterium azon ígérete ellenében, hogy a kerítéseket kijavíttatja, a szekérszin ez év őszére felépítteti, panaszos lelkész elállt panaszától. Tudomása szerint a kerítéseket már kijavították, szekérszin építésére pedig — az ő meggyőződése szerint, — nincs szükség.

Eljáró tanácsbíró jelentése elismeréssel és köszönettel vétetik tudomásul.

49. A bacskai és bodrogszentesi missiói lelkészek beterjesztik 1913. évről szóló missiói jelentéseiket.

A beérkezett missiói jelentések átnézése és az esetleges hiányok póltatása és őszi gyűlésünkre való jelentéstétel végett a missiói bizottságnak kiadatnak.

50. A bodrogkereszturi egyház beterjeszti temploma tetőzetének eternit palával való fedése, a tetőfedésből származó 2400 korona építési költség fedezetéül szolgáló egyházkerületi kölcsön engedélyezése és az ennek törlesztésére fedezetet nyújtó, 5 évre szóló rendkívüli egyházi adó kivetés megerősítése iránti kérelmét.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett műszaki leírást és a vállalkozóval kötött szerződést felülvizsgálat és őszi közgyűlésünkre beadandó véleményes jelentés tétel végett Bartha József építetű bizottsági elnöknek adja ki, az egyház presbiteriumát pedig felhívja, hogy a rendkívüli egyházi adókiivetés és kölcsön felvétel tárgyában az E. T. I. t.-cz. 25. és 43. §-ai által megkivánt, oly presbiteri és közgyűlési határozatokkal felszerelt kérvényt adjon be, a melyekből kitűnik, hogy ezen határozatok névszerinti szavazással hozattak meg.

51. Székely Imre taktaharkányi lelkész kéri az 1898. évi XIV. t.-c. alapján értékelt díjlevélnek a levonandó kiadások szempontjából szükségessé vált helyesbitését, mivel a lelkész által fizetendő állami egyenes adók és járulékai a Takta folyó szabályozása következményeként foganatosított 1910. évi kataszteri felmérés állami egyenes adójának tetemes emelkedését eredményezte.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja a folyamodó lelkészt, hogy a levonandó kiadások helyesbitéseért a fokozatos egyházi főhatóságok utján kérvényét a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz terjessze fel.

52. Az alsóbereckii egyházközség kéri a presbiterium és egyházi közgyűlés határozata alapján megtartott nyilvános árverésen eladott az alsóbereckii 124. számú telekkönyvi betétben 598. hrsz. alatt bejegyzett 4 kat. hold 39 □-öl ingatlanának eladására nézve Olchváry László alsóbereckii lakossal mint legtöbbet ígérővel a kérdéses ingatlan eladása tárgyában 5080 korona leütési árban megkötött adás-vételi szerződés jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlésünk a beterjesztett presbiteri és közgyűlési határozatok alapján az egyházra nézve előnyös eladást jóváhagyja, az adásvevési szerződést az egyházke-

rületnek megerősítésre azon feltétellel ajánlja, hogy a befolyó eladási ár elkölthetetlen alapként gyümölcsöztettség és hogy a kérvényhez utólagosan oly presbiteri és közgyűlési határozat csatoltassék, amelyből kitűnik, hogy az egyházi ingatlan eladására nézve az E. T. I. t.-c. 25. és 43. §-ban foglalt névszerinti szavazás formai követelményei megtartottak.

53. Egyházmegyei közgyűlés az egyes egyházközségek által beterjesztett minden olyan természetű beadványokból, melyekben ingatlan eladásának vagy vételének, új terhek kivetésének, kölcsönök felvételének jóváhagyását, megerősítését és engedélyezését kéri, megállapítva azt, hogy a főtisztelendő egyházkerület által megkivánt, az E. T. I. t.-c. 25. és 43. §-aiban világosan kifejtett törvényes kellékeknek megfelelő presbiteri és közgyűlési olyan határozatokkal kérvényeik el látva nincsenek, amelyekből kétségtelenül megállapítható volna az, hogy ezen határozatok névszerinti szavazással hozottak,

elrendeli egyházmegyénk, hogy — jövőre az ily természetű beadványok a törvényes kellékeknek megfelelő presbiteri és közgyűlési oly határozatokkal szereltesse fel, melyekből a névszerinti szavazás ténye világosan megállapítható legyen, ezuttal is a jelenleg érdekelt egyházakat azok jelenlevő lelkészeihez intézett szóbeli felhívás által utasítja, hogy becsatolt, de kifogás alá eső presbiteri és közgyűlési határozataikat az E. T. I. t.-c. 25. és 43. §-ai értelmében hozott határozatokkal pótolják, a főtisztelendő egyházkerületet pedig — tekintettel arra a körülményre, hogy az egyházkerület eddigi gyakorlata szerint a törvényes kellék az alakosságok szempontjából ilyen szigoruan nem kivántatott, mert az egyszerű, hitelesített jegyzőkönyvi kivonatok alapján is az ily természetű ügyeket a főtiszteletű egyházkerület a maga sanctiójával ellátta, — felkéri

közgyűlésünk, hogy az egyházközségek által pótlólag beterveztendő, az alakiságoknak n.e.g-felelő határozatokat ezuttal utólagosan is elfogadni méltóztassék, mivel a kérvényező egyházközségek halaszthatatlan építkezéseikben egy évre szóló visszavettést, egyéb ügyekben is kárt szenvednének.

54. A sajóhidvégi egyház jelenti, hogy a múlt évi őszi közgyűlés utasításának megfelelően határozott összeget évi 50 koronát szándékozik 10 éven át a „Tűz vagy Közbiztosítási“ pénztár kamatából „Egyházfenntartás“ címen tőkésíteni

Egyházmegye helyeslőleg tudomásul veszi s 10 éven át a „Tűz vagy Közbiztosítási“ pénztár kamatából évenként 50 koronát az „Egyházfenntartási“ alaphoz csatolni megengedi.

55. Tárgyaltatott a szerencsi református templom tetőfedésének régen vajudó ügye.

Egyházmegyei közgyűlés, mivel az „Országos Műemlékek Bizottsága“ csak rendelkezni, de segínyt nyújtani nem óhajt, ezt az ügyet visszateszi a presbiteriumhoz és felhatalmazza, hogy a már régebben kiküldött szakértő bizottság véleményezése alapján intézkedjék.

56. Taktakenéz jelenti, hogy a nagyméltóságú kultuszminiszter iskolájuk államosításának szervezését nem fogadta el, hanem utasította az egyházat, hogy községi hozzájárulással (évi 310 korona 50 fillér iskolai alap — 100 korona tanítói fizetés pótlék s évenként a nyugdíjjárulék) törvényszerű felekezeti iskolát létesítsen. Jelenti, hogy — csapásos időjárás és mostoha pénzvviszonyok miatt még községi segítség mellett sem képes két éven belül az építést eszközölni, kér azért két évi halasztást.

Egyházmegyei közgyűlés utasítja a taktakenézi egyház presbiteriumát, hogy a két évi

haladéért Szabolcsvármegye közigazgatási bizottságához a kérvényt azonnal adja be.

57. A kisorozvágyi leányegyház kéri, engedje meg a nagytiszteletű egyházmegye azt, hogy a 34. számú telekjegyzőkönyvi betétben 372/2 helyrajzi szám alatt jegyzett 4 kataszteri hold és 954 □-öl legelő, mely eddig lelkészi és kántori javadalom gyanánt szerepelt, de amelynek hasznosbérére, mint a lelkész és énekvezér állandó adománya évről-évre az egyház adósságának törlesztésére fordított, jövőben a templom és torony nagyobb mérvű javítási költségeinek fedezésére tőkésíttessék.

Egyházmegye a kérés teljesítéséhez készséggel hozzájárul.

58. Tárgyaltatott a leleszi tanítói kör ama panasza, hogy 1913 június havában az iskolalátogató küldöttség nem tartott hivatalos vizsgálatot s mégis az iskola szellemi állapotának feltüntetésével állított ki róluk mindenféle statisztikai adat.

Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy sajnálatos véletlen idézte elő a zavart, amennyiben az árviz miatt megkésett posta csak 8 nappal később kézbesítette az iskolalátogató jegyzőkönyvet, a mikor már az iskolalátogató körutra nem indulhatott s mert a statisztikát össze kellett állítani, azért volt szükség az azelőtti év adatainak felhasználására. De amidőn egyházmegye a panasz jogosultságát beismeri, egyuttal felháborodással utasítja vissza a kérvény tiszteletlen hangját, a jövőben mindenkitől is ugyan, de különösen a tanítótestülettől megköveteli, hogy felsőbb hatóságával szemben tiszteletteljesen viselkedjék.

59. A sajóhidvégi egyház arra kéri a nagytiszteletű egyházmegyét, engedje meg, hogy az egyházi adót ne a törvényszabta utasítás szerint az állami egyenes adó, hanem a földadó után vethesse ki.

Egyházmegye a kérést nem teljesítheti, hanem utasítja a hidvégi egyház presbiteriumát, hogy a rendes egyházi adót az állami egyenes adók után törvényszerinti kulcs alapján vesse ki, az ezenfelüli összeget saját belkörü intézkedésével osztályba sorozás útján megállapítandó rendkívüli adó címén vesse ki, egyúttal utasítja arra is, hogy ha a behivatalnokok párbéértékére nézve állandó megállapodás nem jön létre, minden évben az átlagos piaci-árat tartozik fizetni.

60. A sajjóhidvégi egyház jelenti, hogy a parochialis épületek tetőit 1025 korona értékben befestette, e munkadíjból 525 koronát az 1913. évben rendkívüli egyházi adó címén hiveitől beszedett, kéri, hogy a még fedezetlen 500 koronát kölcsön vehesse.

Egyházmegye a kölcsön vételét jóváhagyja s engedélyezés végett az egyházkerülethez felterjeszti.

61. Az ondi református egyház kéri, hogy árverésen eladott három darab parlag szőlőföldjének eladását jóváhagyni s ezt az egyházkerületnél is kieszközölni sziveskedjék egyházmegyei közgyűlés.

Egyházmegye az eladást jóváhagyja, megerősítés végett egyházkerülethez felterjeszti s helyeslőleg tudomásul veszi, hogy az eladott parlagok ára a kérvény tartalma szerint csakis földvételre fordítható s míg erre jó alkalom nem kínálkozik, addig takarékpénztárilag gyűmölcsöztetendő.

62. Bajusz Imre megyaszói kántortanító panaszolja, hogy az ujvilág-tanyai református vallásu cselédek az 1913-ik évre a párbérfizetést megtagadták s ez által lelkesz és tanító tetemes kárt szenvednek, kéri az egyházmegye jóakaratu pártfogását, intézkedését.

Közgyűlés átlátja a panasz jogos voltát, méltányolja a kérelmet s megbizsa az elnökséget, hogy az uradalmi intézőség útján igyekezék a méltányos kérés teljesítését kieszközölni, ha pedig ez sikerre nem vezetne, az esetben a már rendelkezésre álló nemleges zálogolási jegyzőkönyvek becsatolása mellett egyháztanács az adósegélyből kérje a megtagadott párbér értékének megtérítését.

63. A megyeszói egyház benyújtja III-ik iskolája s tanítói laka építésének jóváhagyási kérvényét s az építésre felvett 16000 korona váltókölcsonnek törlesztéses kölcsönné való változtathatását kérelmezi.

Egyházmegyei közgyűlés az iskola felépítését — bár a bejelentés a dolog megtörténte után szokatlan és törvényellenes — tudomásul veszi, a kölcsön átváltoztatásához beleegyezését adja azzal az utasítással, hogy a szabályszerű jegyzőkönyvek megerősítése céljából a nagytiszteletű egyházmegyei őszi közgyűléshez okvetlenül benyujtandók.

64. Székely Imre taktaharkányi lelkész arra nézve kér utasítást, hogy a Csikos István második tanítót illető 79 korona tandíjpótlék, melyből az egytetemes adóalap 43 koronát nem fedez, honnan és miként fizetendő ki.

Egyházmegyei közgyűlés bár a tanítók tandíjkövetelésének ezt a módját jogosnak el nem ismeri, de amennyiben már Jakab Antal tanítónak is nem a javadalmi jegyzőkönyvbe felvett, hanem a díjlevélileg kimutatott tandíjösszeg fizettetik — a méltányosság alapjára helyezkedve utasítja presbiteriumot, hogy a különbözetű összeget, a 43 koronát Csikos Istvánnak, az általa jónak látott forrásból egy évre fizesse ki. Ez azonban, hogy nem akar praecedensül szolgálni, mutatja az, hogy lel-

készít egyházmegye ezuttal utasítja arra, hogy a Csikos István tanító nyugdíjazásával megüresedő tanítói állást a tandíjkártalanítási államszegély összegének feltüntetésével töltesse be, esetleg változás alkalmával új javadalmi jegyzőkönyv felvételét eszközölje ki.

65. A tarcali ref. egyháztanács beterjeszti 1913. évi március hó 1-én tartott ülésének jegyzőkönyvét, mely szerint Andrassy János és neje, szül. Márkus Antonia tarcali lakosok az új iskola épületéhez udvar és kert céljára 100 négyszögöl területet ajándékoztak azzal a feltétellel, hogy az egyház 2 m. magas kőkerítéssel lássa el és ennek fenntartásáról minden időben gondoskodjék.

Egyházmegyei közgyűlés örömmel vett tudomást a „jókedvű adakozók“ adományáról, midőn azért hálás köszönetét nyilvánítja az adományozóknak, egyuttal utasítja az egyház presbiteriumát, hogy azt az egyház nevére telekjegyzőkönyveztesse és a feltételt pontosan teljesítse mindenkoron.

66. Gecsei Péter tarcali ref. lelkész a tarcali ref. egyháznak paróchiális épületek fenntartására tett 4000 koronás alapítványát megszüntetni s belőle egyházfenntartási alapot létesíteni kíván s ehez az egyházmegyei közgyűlés beleegyezését kéri.

Egyházmegye hozzájárul adományozó óhaj-tásához, csak azt kéri, hogy a szabályszerűen kiállított alapító levelet 4 példányban az egyházmegyéhez terjessze be.

67. Czecz András ref. lelkész a legyesbényei ref. egyház 1914. év ápril. 5-én tartott közgyűlésének határozatát jóváhagyni és megerősíteni kéri, e határozatban kimondatott, hogy a kántortanítói istállót az egyháztagok közmunkájával kell megépíteni, az elkerülhetetlen készpénzkiadások előteremtése és annak kivetésével a presbiterium bízatik meg.

Egyházmegye a kántortanítói istálló tervbevett építését tudomásul veszi az egyháztagok közmunkájának igénybevétele mellett, az elkerülhetetlen készpénz kiadás kivetéséhez elvileg hozzájárul, de utasítja lelkészt, hogy a szabályszerint eszközölt kivetést s annak elfogadását igazoló okmányokat annak idején megerősítés céljából esperes úrnak terjessze be.

68. Pecsénye András, kiscgéri ref. lelkész az egyháztanács azon határozatát, melyben gondnokának, kinek ez állásából kifolyólag sok gond nehezedik vállaira, 50 korona évi tiszteletdíjat szavaz meg, beterjeszti, annak jóváhagyását és megerősítését kéri.

A közgyűlés gondnok tiszteletdíjának megállapítását tudomásul veszi s azt jóváhagyja.

69. Karászy Benő kiskövesdi lelkész beterjeszti a királyhelmei kir. járásbíróság ítéletét, mely szerint az ellene alaptalanul vádaskodó özv. Benkő Menyhértné és társai ellen indított becsületsértési perben nevezettek elítéltek.

A kiskövesdi lelkész ebbeli jelentése, mely neki teljes elégtételt szolgáltat, tudomásul vétetik.

70. Nagy Károly szomotorvécsi ref. lelkész a Gecsei alapítvány f. évi kamatát kéri azon a címen, hogy leánya Nagy Erzsébet összekelése Kató János semjéni tanítóval a napokban fog megtörténni.

Egyházmegyei közgyűlés kérvényezőknek az alapítvány egy évi kamatát odaitéli s az esperest felhívja, hogy Nagy Károly szomotori lelkésznek, leánya házassági anyakönyvi kivonatának bemutatása után az alapítvány egy évi kamatát folyósítsa.

71. Tárgyalás alá vétetett a bacskai egyház azon kérelme, miszerint régi, teljesen rossz állapotban levő templomának renoválását s az ehhez szükséges 20.000 korona egyházkerületi kölcsön felvételét s a még hiányzó összegnek kivételével való pótlását egyházmegye engedje meg s hasonló célból a Főtiszteletű Egyházkerületre terjessze fel.

Egyházmegyei közgyűlés az említett engedélyezéseket megadja, illetve a Főtiszteletű Egyházkerületre pártfogólag terjeszti fel.

72. A mádi egyház azon kérelme, miszerint az egyház által megvásárolt u. n. „Szegényház“ megvételét egyházmegye tudomásul véve, hasonló eljárás végett az Egyházkerületre terjessze fel:

örömmel teljesítetik s a Főtiszt. Egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

73. „Az Alsózempléni ref. tanítóegyesület“ azon kérelmére, mely szerint az egyházmegye határozatilag útasítsa az egyes egyházakat, hogy a megüresedett tanítói-tanítónői állásokra kiírandó pályázatoknál, mint elengedhetlen feltétel kötéssék ki, hogy a megválasztott tanító vagy tanítónő, az alsózempléni ref. tanítói egyesületbe belépni köteles:

egyházmegye határozza, hogy — miután a nevezett testület alapszabályai, melyek az Egyházm. s Egyházker. részéről már megerősítést is nyertek, a Cult. minisztertől épen a kérelmezett pont hiánya miatt útasítottak vissza megerősítetlenül — semmi okot sem látván fennforogni, mely e határozat kimondását meggátolná, sőt a szétforgácsolva álló erők tömörülésének szükségességét egyetemes ref. egyházunk érdekében leendő s kívánatos dolognak tartván: jövőben útasítja az egyes egyházakat, hogy a tanítóegyesület kérelmére tekintettel legyenek.

74. A sajóhidvégi, taktaszadai, erdőhorváti és csobajai egyházak Énekkari alapszabályai,

mivel azok a törvényben előírt kívánalmaknak megfelelnek, megerősítettnek, figyelemzetnek érdekeltek az alapszabályoknak még 2–2 példányban leendő kiállítására s az egyh. m., illetve egyh. kerületi levéltárakba való elhelyeztetésére.

75. A kiskövesdi egyház több rendbeli panaszára, melyek részint a lelkésznek — az egyházi vagyon szabálytalan kezelése — részint egy — az egyházlátogatóság által jogtalanul felfüggesztett testülettel: a presbyteriummal ugyancsak jogtalanul hozatott nagyfontosságú határozatainak keresztülvitele miatt; nemkülönben a hibásan vezetett gondnoki számadások miatt adtak be:

határoztatik, hogy miután a beadott panaszok mind olyan természetűek, amelyeknek felülvizsgálása csupán a helyszínén eszközölhető, hol az egyházmegyének atyai kötelessége nemcsak a vádat, hanem a védekezést is meghallgatva hozni ítéletet, — egy bizottság küldetik ki az ügy mibenlétének megvizsgálására, mely bizottság eljárásának jelentése az őszi egyházmegyei gyűlésre bevértatik. — A bizottság ki-nevezett tagjai: Kereszturi József papi tanácsbíró s Janka Károly e. m. papi főjegyző.

76. Tárgyaltatott a hernádnémeti egyház kérelme, mely szerint iskolája s rozoga lelkészlakának renoválására, egy 10.000 koronás kölcsön felvétele s a még szükséges s felmerülendő kiadások fedezésére rendkívüli adó alakjában leendő kivetésére engedélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés az ezekre vonatkozó engedélyezéseket maga részéről megadja s hasonló eljárás végett a főtiszteletű Egyházkerületre pártfogólag terjeszti fel annyival is inkább, mivel az iskola épület dűledező volta miatt hatóságilag is csukva van s az építkezés sürgőssége nyilván való dolog. — Az építési

költségek fedezésére szolgáló kivetést, a kivetési kulcsal együtt egyház az egyházkerületre terjessze fel.

77. A karosi egyház adófizetőinek, u. n. „vagyonatlan“ része azon kérelmét terjeszti az egyházmegye elé, hogy a múlt éven épített új iskola építésének költségei ne pár, illetve lélekszám után vettessenek ki, hanem birtokaránylagosan.

Egyházmegyei közgyűlés utasítja a karosi egyházat az építési költségeknek méltányos kivetésére, illetve az így szerkesztett kivetésnek az őszi egyházmegyei gyűlésre leendő felterjesztésére.

78. Olvastatott a lukai egyház azon kérelme, miszerint a karosi leányegyházat az anyaegyháztól, mivel az utóbbi több rendbeli — a két egyház között évszázadon át fennállott, törvényben gyökerező — kötelezettségeinek nem tesz eleget; így többek között az egyházmegye által is megítélt 1232 K paróchiális épületekre fizetendő összeget sem fizette meg — válasszák el s más egyházhoz affilitálják.

Egyházmegye a békételenkedő lukai egyházat különszakadási kérelmével elutasítja, anya s leányegyházat kölcsönös béke s szeretetre intik a karosi egyházat a fent nevezett 1232 K építési költségnek kifizetésére kötelezi.

79. Az olaszliszkai egyház beterjeszti iskolájának és II. tanítói lakásának építésére vonatkozó építési tervrajzot, az építést kimondó presbiteri és közgyűlési határozatokkal, melyekből kitűnik, hogy a két tanterem és II. tanítói lakás 43000 koronányi építési költségeiből kívánnak fedezni. Bartha József építetű bizottsági elnök véleményes javaslata szerint a kis iskola szélessége a lépcsőházból 40 cm.-rel, a nagy iskola szélessége pedig a szertárból 25 cm.-rel bővítendő.

Egyházmegyei közgyűlésünk, — tekintettel arra a körülményre, hogy a közigazgatási ha-

tóság az iskola bezárását helyezte kilátásba, bár a vallás- és közokt. ügyi miniszteriumhoz építési segélykérés céljából felterjesztett költségvetést meg nem vizsgálhatja, az e. m. elnökségét meghatalmazza, hogy az építészeti bizottsági elnök által szabályszerű formában beterjesztendő véleményes javaslata alapján az építési tervet és költségvetést jóváhagyja, az egyház presbiteriumát pedig útásítja, hogy a kölcsön felvétele tárgyában a törvény kívánalmainak figyelembe vételével hozott presbiteri és közgyűlési határozatokkal pótlólag terjessze fel a főt. egyházkerület elnökségéhez, amely felterjesztés megtételének feltétele alatt egyházmegyénk a kölcsön engedélyezését a főt. egyházkerületnek ajánlja.

80. Számvevőszék heterjeszti alább egész terjedelmében olvasható következő jegyzőkönyvét:

Felvetetett Sárospatakon az alsözempléni számvevőszék 1914. május 18-án tartott gyűlésében:

Jelennének: Bálint Dezső esperes és dr. Kovács Gábor világi tanácsbíró elnöklete alatt Zitás Bertalan egyházmegyei pénztárnok, Janka Károly, Ölbey János, Keresztúry József, Bartha József, Miskolczy Endre, Gecse Lajos számvevők. Ez utóbbi úgy is, mint jegyző.

1. Elnök az ülést megnyitja s felhívja a járási számvevőket jelentésük felolvasására.

Számvevőszék a jelentések meghallgatása után egyházmegyei gyűlés elé terjeszti fontosabb észrevételeit a következőkben:

Sárospataki járás.

Sárospatak, Vámosújfalú, Makkoshotyka, Tolcsva számadása rendben van.

Viss számadásában az 1912. évben a gondnok lelkeszi utalványozás nélkül 241·18 K-val adott ki többet, mint kellett volna. A leszámolás Tokajban Horváth János

egyházmegyei tanácsbíró előtt megtörtént, melynek alapján Szily József volt vissi tanító 120 K-át a neki még járó tandíjválságból és 65 K 18 fill. kézpénzt szept. 1-én visszatérít, 56 koronát pedig az egyház követeléséből töröltetett.

Ennek alapján Szabó Ferenc gondnok részére megadatik a felmentés.

Kenézlő számadása rendben van. Örömmel jelenti számvevő, hogy a templom építési alap 1913. év végén 2093 K 37 fill. Az egyházi adó rendetlenül folyik be, 1200 koronából 764 K 09 fillér van a híveknél hátrálékban.

Utasítatik az egyház presbitériuma, hogy az összes hátrálékokat hajtassa be.

Tokaj számadása rendben van, azonban 415 K kamathátrálék van a híveknél.

Szigorúan útasítatik a presbitérium, hogy mindazon kintlévőségeit, amely összegek után az elmúlt évi hamatok nem folytak be — a tőkét és kamatot is per útján hajtassa be.

Bodrogkeresztúr. Tőkepénzeiről kimutatást nem adott 1742 K 16 fillérről 82 korona értékű ellennyugtával számolt el.

A tőkepénzek kimutatására és az ellennyugták sürgős beküldésére köteleztetik.

A 204. adókönyvi tételszámú adóívben a községi pénztárnok egy korona összeadási hibával számolt el.

A számvevő által aláhúzott tételek azonnal kijavítandók. A kiadási tételek 6. sz. a. 6 K igazolatlan. Ez az összeg a gondnok terhére irandó.

Olaszliszka. Számadása rendben van, azonban a híveknél levő tőke után a kamatok nem folynak be rendesen. Demjén Mihály 400 K tőkével, 64 K kamattal tartozik, id. Szathmári István 101 K 68 fill. tőkével és 32 K 56 fill. kamattal adós.

Utasítatik presbitérium mindkét tartozás perútján való behajtására.

Az egyházi adóhátrálék szintén nagyon sok! 1224 K. A gondnoki számadást 199 K 60 fillér túlkidással zárták le.

Az egyházi adóhátrálékok szigorú behajtására presbitérium felelősség terhe alatt útasítatik.

Erdőbénye. Számadása rendben van, hanem úgy a közpénztári tőke, valamint a hatféle alapítványi tőkék után — (18419·38 fill.) — 663·82 K kamathátrálék van. Ennek perútján való behajtására egyházlátogatóság az egyház előljáróságát már utasította.

A jövő évi egyházlátogatóságnak ez ügyről presbitérium jelentést tenni kötelezik.

Sima. Az 1913. évi gondnoki számadásában az adóhivatal által kifizetett 391 K 65 fill. helyett csakis 354 K 99 fill. tandíjváltsággal számolt el.

Brajtenbach József simai gondnok köteleztetik, hogy az el nem számolt 36·66 K-t. egyháznak azonnal fizesse vissza.

Sára számadása rendben van, de mert ez az egyház oly szegény, hogy évi bevétele 41·60 K-t. ajánlja számvevő, hogy nt. egyházmegye útasítsa az adósegély igénybevételére.

Számvevőszék egyházmegye jóakaratóú pártfogásába ajánlja e szegény egyházat az adósegély kieszközlése céljából.

Bodrogolaszi sem a magtárról, sem a tőkepénzekről nem adott kimutatást.

Utasítatik, hogy ezen mulasztásnak 30 nap alatt tegyen eleget.

Bodrogzsadány. 1912. és 1913. évi számadását beadta. Rendben van.

Tudomásúl szolgál.

Bodroghalászon a magtári számadás két sorba van csoportosítva s ebből nem állapítható meg a magtár jelenlegi állása.

Utasítatik a lelkész és gondnok a magtári számadás hiteles másolatának azonnali beküldésére.

Cigándi járás.

Láca, Semjén, Ricse, Nagy és Kisrózvágy, Cigánd, Luka számadása teljesen rendben van.

Karcsa, Örs számadása egyszcrű naplómásolat. Kellő csoportosítás szerinti számadás készítésére útasítatik mindkét egyház gondnoka.

Pácín — számadásából, több kiadási nyugta hiányzik, 7 tételnél mintegy 177 K értékben.

Utasítatik gondnok, hogy a hiányzó nyugtákat számvevőhöz pótlólag terjessze be, különben a nyugtával nem igazolt összeg az ő terhére iratik.

Karos 22—23. sz. nyugtákkal igazolt csoportosított kiadási tételének összege nem 108·41 fillér, hanem 148 K 41 fillér.

Számvevőszék a 32 K különbözet megtérítésére gondnokot kötelezi 59. sz. kiadási tételnél 34 K 68 fill. — térítmény az 1911. évi számadáshoz — cimen ve-

zettetett be, holott ezt az összeget tanító tartozott visszafizetni és mert ez az összeg az egyház bevételeiből elvonva lett a kiadásba bevezetve, így kétszeresen szerepel — 69 K 36 fill. értékben.

Számvevőszék ezt az összeget is, t. i. a 69·36 K-át, a gondnok terhére írja oly formán azonban, hogy ennek az összegnek a felét tanító tartozik kifizetni.

Bodrogszentesi járás.

Leányvár számadása helyes, de a 9, 19, 20, 22-ik kiadási tételek nyugtákkal nincsenek igazolva.

Utasítatik a nyugták pótlólag való be-
küldésére.

Zemplén-Agárd. A 24—25. kiadási tétel nyugtája hiányzik. A 31. kiadási tétel nyugtája 12 K 75 fillérről szól, bevezetve azonban csak 6 K 26 fill. van, így 6 K 49 fillérral kevesebb lesz a tármaradvány, vagyis 254 K 60 fillér.

Számvevőszék útasítja gondnokot a hiányzó nyugták pótlására, a 31. tételnél kárára történt számadási hibát 6 korona 49 fillért javára írni rendeli.

Lelesz. A múlt évi tavaszi egyházmegyei gyűlés által megállapított helyes tármaradvány 1660 K 01 fill. helyett a hibásan feltüntetett tármaradvány — 1363 K 37 fillérral számolt.

Számvevőszék ragaszkodik az egyházmegye helyesbített kimutatásához és megállapítja az 1913. évi számadást a következőleg.

Bevétel 3340 K 62 fill.

Kiadás 1887 K 22 fill.,

tehát 1453 K 40 fill. lesz az 1913. évi tármaradvány. Felelősség terhe mellett útasítja egyházgondnokát,

hogy az 1914. évi számadásban ez a helyesbített tármaradvány szerepeljen.

Véke. Kiadás 3 tételszám alatt nem 153·50, hanem 151·50 K adatott ki, a különbözet a tármaradványt növeli s így az 148·74 K lesz.

Kisgéres számadást nem küldött.

Szigorúan útasíttatik mulasztása helyrehozására.

Vajdáccka, Berecki, Szomotor, Bodrogszentes, Királyhelme, Kistárkány, Ágcsernyő, Nagytárkány, Perbenyik, Nagygéres számadása rendben van.

Bodrogmező számadása rendben van ugyan, de a Lábos Endre elleni perben elköltött 510 K mai napig sem fizettetett be az egyház pénztárába.

Számvevőszék felszólítani határozza Lengyel László e. m. ügyészt, hogy ez ügyről közgyűlés előtt jelentést tegyen.

Nagykövesd. Tőkepenzeinek kimutatását ez évben sem küldötte be. A múlt évi jegyzőkönyv útasításainak eleget nem tett

Szigorúan figyelmezteti számvevőszék, hogy ne renitenskedjék s ez évi számadását az útasításoknak megfelelően készítse el és adja be.

Kiskövesd számadását az egyház presbiteriuma nem írta alá.

Számvevőszék tudomásul veszi s jelentést tesz az egyházmegyének.

Megyasói járás.

Tiszaluc, Taktaharkány, Sajóhidvég, Kesznyéten, Alsódobsza, Hernádkak számadása rendben van.

Taktaszada számadást nem küldött.

Utasítatik, hogy számadását azonnal küldje be.

Berzék. Közpénztári számadása helyes. Az alapítványi pénzek kezelése szabálytalan, törvényellenes. Nagyobb összegek vannak az alapítványi pénzekből az egyháznál kölcsön s mégcsak kamat sincs a tőke után számítva s befizetve.

Számvevőszék egyáltalában nem látja indokoltnak azt, hogy az alapítványi pénzből a „ref. egyház“ miért és mi célra kölcsönöz kamat nélkül, épen azért lelkészt és gondnokot teljes anyagi felelősség mellett a legszigorúbban utasítja arra, hogy az egyes alapokból az egyház neve alatt kölcsönvett összegeket az 1913. évi 8 %^o-os kamataival együtt az alapoknak azonnal fizesse vissza, szabályszerűen helyezze ki s jövőben minden szabálytalan pénzkezeléstől óvakodjék, mert mindennemű felelőség az egyház előljáróságát fogja terhelni.

Legyesbényén 8 koronával kevesebb a tármaradvány, mint amennyi ki van mutatva.

Utasítatik, hogy ezt a különbözetet feltüntetve készítse el az 1914. évi számadást.

Ujcsanáros, Sóstófalva bevételi, kiadási nyugtáit csoportosítás nélkül számozatlanul össze-vissza hányva, vetve küldötte be.

Utasítatik, hogy jövendőben rendes számadást nyújtson be!

Tállyai járás.

Taktakenéz, Mád, Tarcal, Zombor, Prügy, Szerencs, Báj, Ond számadásai kifogástalanok.

Ond számadása szerint a temetési stóla évi 20

K-val van megváltva, de ez egyházmegyeileg mindezt ideig nincs jóváhagyva; irodaátlány címén 2 K, lelkész „ménjutaléka“ címén 4 K van évenként elszámolva.

Számvevőszék útasítja egyház előjáróságát, hogy a stóla megváltására nézve az egyházmegye jóváhagyását kérje ki, a rendkívül csekély évi irodaátlányt méltányos összegben állapítsa meg s a parochiális épületeket az 1913. év elején életbelépett szabályrendeletek értelmében gondolja.

Tiszaladány 5. sz. a. bevétele nem 644·15, hanem 654 K 15 fill. Kiadás 1. sz. a. a lelkészt terhelő 4 K-át gondnok fizette, a 16. sz. a. nyugták összege 1 K-val kevesebb, mint amennyi a számadásba be van jegyezve. Így a 3 tétel 15 korona különbözetet mutat a gondnok terhére.

Számvevőszék az 1914. évi tármaradványt a feltüntetett különbözetek figyelembevételével 618·01 fillérről 633·01 fillérré helyesbíti azzal a megjegyzéssel, hogy a ker. özv. árvatárba lelkész helyett gondnok által fizetett 4 K lelkész által visszafizetendő s az 1914. évi számadásnál a helyesbített tármaradvány veendő fel.

Monok számadása jó, csak a kiadási 8. sz. a. van 31 fillér a gondnok javára. A bevételek közt a 8. sz. a. „ócska úrasztali kendőkért“ címen 114 K szerepel.

Számvevőszék felhívja egyházmegye figyelmét az eféle dolgok szabályszerű lebonyolítására s javasolja, hogy az egyház tulajdonában lévő régiségek csakis az egyházmegye jóváhagyása mellett legyenek eladhatók.

Csobaj nyugtáinak csoportosítása rendszertelen. A kiadási 9. sorszám alatti 31 drb. nyugta összegezésnél 60 fill. különbözet van a gondnok javára.

Utasítatik nyugtáinak rendszeresebb csoportosítására.

Golop számadásában a 14. tétel alatt a gondnok javára 6 fill. különbözet mutatkozik.

Taktakenéz számadását a

számvevőszék azzal az utasítással hagyja jóvá és fogadja el, hogy jövőben minden előlegezett, vagy kölcsönvett összeget a bevételben, azoknak visszafizetését pedig a kiadásban tüntesse fel.

Egyházmegyei közgyűlés ezen jelentéseket teljes egészükben elfogadja s a jelzett hiányok pótlására az egyes egyházak lelkészét és gondnokát szigorúan utasítja.

Számvevőszék Hézsér Emil tálljai járási számvevő ajánlására a következő tiszteletteljes indítványt terjeszti a nt. egyházmegyei közgyűlés elé.

1. „Hajtassék végre az egyházmegye két évvel ez előtt hozott az a határozata, hogy minden egyház normal költségvetését számadásával együtt az illető számvevőhöz nyujtsa be, mert a normal költségvetés nélkül nem lehet az adócsökkentési segélyek felhasználását ellenőrizni.

2. Az esperesileg jóváhagyott költségvetés is minden év számadásához csatoltassék, hogy módjában legyen számvevőnek összehasonlítást tenni a gondnoki számadás és a költségvetés között s ahol a kettő között lényeges eltérés mutatkozik, onnéi külön indokolás mellékelendő a számadáshoz az előirányzatok be nem tartásáról.

3. Egyházmegyei pénztárnok utasítandó egyházmegyei közgyűlés által arra, hogy az egyházmegyei kölcsönök kötvényeit, ahol szükségét látja, betáblázással biztósítsa, a hiányos kötvényeket pótoltsa, a biztósított kötvények után legalább 10 %-os tőkétörlesztést szedjen.“

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék indítványát módosítás nélkül elfogadja s az indítványban foglaltakra az érdekeltek figyelmét felhívja.

81. Elnöklő esperes jelenti, hogy a lelkézszenteléssel egybekötött őszi egyházkerületi gyűlés elfogadása sorrend szerint egyházmegyénk kötelessége, amint erre nézve múlt évi tavaszi közgyűlésünk intézkedett is, azonban újabb intézkedés szüksége következett be, mert az elmúlt év csapásai következtében a vendéglátónak önként ajánlkozott cigándi gyülekezet helyzete annyira rosszabbodott, hogy ezuttal múlt évi ajánlatáról legmélyebb sajnálatára lemondani kénytelen. A töiskola körében felmerült azon óhajtást hozza tudomására egyházmegyénknek, hogy az őszi e.-ker. gyűlés Sárospatakon az Erdélyi emlékünnepelelyel kapcsolatban tartatnék meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk, értesíti a főt. egyházkerületet, hogy a lelkézszenteléssel kapcsolatos őszi egyházkerületi gyűlés helyéül Sárospatakot jelöli ki, egyidejűleg felkéri a sárospataki egyházat, hogy az egyházkerületi gyűlés elfogadását és rendezését vállalja magára, melynek ellenében költségeinek részbeni fedezésére 3 év alatt egyenlő részletekben fizetendő 1500 kor. összeget ajánl fel, tekintettel arra a körülményre, hogy a sárospataki egyház csak a közelmúltban látta vendégül az egyházkerületet.

82. Olvastatott a bodrogolaszii egyház presbitériumának az egyházközség nevében felterjesztett kérvénye, melyben Halmi Miklós alsóbereckii megválasztott lelkész meghívásának megerősítését kéri. Ezzel kapcsolatban esperes előterjeszti, hogy a Szánthó István elhalálozása által megüresedett bodrogolaszii lelkészi állásnak meghívás útján való választással leendő betöltése iránti óhajtását az egyházközség folyó évi január hó 5-én kelt írásbeli beadványában a törvényes határidőn belül kifejezte és a meghívandót Halmi Miklós

személyében megnevezte. Abban az esetben, ha az 1907. évi augusztus 1-ső napján életbelépett egyházi törvényeknek a lelkészválasztásra vonatkozó és ezzel kapcsolatos rendelkezései teljes egészükben hatályban lettek volna, a beadvánnyal szemben követendő eljárásra nézve kétsége sem lett volna, mert Halmi Miklósnak, ki 1913. évi április havában Alsóbereckibe lelkészül megválasztatott és a ki a választást el is fogadta, pályázati jogosultsága az E. T. II. t.-c. 38. §-a értelmében nem volt, mert az általa elfogadott állomást még el sem foglalta; úgy de az egyetemes konvent 1913. évi április hó 24-én 94 sz. alatt a kegyeleti időre nézve hozott jegyzőkönyvi határozata és az egyházkerületnek 1913. évi tavaszi közgyűlés 67/n. sz. alatti jkvi pontja olyan új helyzet elé állították, amelylyel szemben a teendő intézkedések tekintetében a felelősséget magára venni annál kevésbé akarta, mivel Halmi Miklós az ő választhatói jogosultsága kérdésében arra hivatkozott, hogy ő az alsóbereckii lelkészi állást abban a meggyőződésben fogadta el, hogy hivatalát az E. T. II. t. c. 76 §-ával törvénybe iktatott kegyeleti idő leteltével elfoglalhatja, sőt ugyanazon törvény 80. §-a rendelkezése értelmében elfoglalni köteles, így tehát ő az E. T. II. t.-c. 75. §-ának a kegyeleti időről szóló rendelkezése körüli konventi intézkedéssel abban a joghátrányba kerülne, hogy választhatói jogosultsága az ő törvényeinkre alapított jöhiszeműségével szemben korlátozottnék.

Egyházmegyei közgyűlés az adott nehéz helyzetben az ügyet elvi szempontból vevén megítélés alá, hosszas tanácskozás után, — melynek folyamán az alsóbereckii anya és felsőbereckii társegyházközségek közgyűléseinek folyó évi május hó 17-én hozott azon egybehangzó határozatai is beadattak, melyeknél fogva Halmi Miklós lemondását készek egyhangulag elfogadni, ha a felmerült 31 kor. 22 fill. lelkészválasztási költséget visszatéríti, — aminek lefizetésére jelen levő Halmi Miklós magát kötelezte s ez által a bírósági eljárást e részben a kérdésből kikapcsolta, — minekutánna Halmi Miklóst az alsóbereckii állásáról való lemondá-

sának beállható joghátrányaira figyelmeztette, melylyel szemben ő írásbeli nyilatkozatában kijelentette, hogy lemondásának esetleg felmerülhető káros következményeit viseli: egyházmegyénk méltányossági okokból a bodrogolaszii egyháznak azon kérelmét, hogy Halmi Miklóst meghívás útján lelkészszé választhassa, teljesíthetőnek tartja, amennyiben Halmi Miklós, ha az E. T. II. t.-c. 76. §-ban foglalt, ugyanazon törvény 75. §-val értelmezett kegyeleti időről szóló konventi rendelkezés közbe nem jön, bereckii lelkészi állását 1913. évi július 1-én elfoglalhatta volna, és a meghívás útján való választhatói jogosultságát szolgálata alatt megszerezte volna, mert az E. T. II. t.-c. 76., 75., 83. §-ainak rendelkezései mellett a bodrogolaszii lelkészi állomást a törvény értelmében 1914. július hó 1-ő napján kellett volna elfoglalnia, tehát oly időben, midőn már az E. T. II. t.-c. 38. §-a értelmében minimálisnak megkívánt egy évi szolgálatát Bereckiben eltöltötte volna, amely idő alatt Bodrogolasziba meghívás útján lelkészszé megválasztható lett volna, mert az E. T. II. t.-c. 38. §-a egy szolgálati évnek tényleges eltöltése előtt csak a más állomásra való pályázhatást zárja ki, de nem az olyan lelkészi állásra meghívás útján való választhatóságot, melyet a meghívottnak az egy szolgálati év tényleges eltöltése után kell elfoglalnia.

Ezen határozat, — tekintettel arra, hogy az egyetemes konvent által 94. 1913. sz. alatt a kegyeleti idő kérdésében hozott határozat a kegyeleti idő magyarázatára nézve az egyházkerület illetékességét mondja ki, — hivatalból a főt egyházkerületre felterjesztetik, hogy a kérdést egyfelől Halmi Miklós lemondhatósága, másfelől a bodrogolaszii lelkészi állásra való meghívhatósága szempontjából ítélje meg.

83. Olvastatott a zemplénagárdi ref. egyházközség 1914. évi március hó 27-iki és a presbyterium 1914. évi április hó 5-iki gyűlésének határozata, melyekkel kimondották, hogy a zemplénagárdi ref. iskolát — kölcsön felvétele mellett — átalakítani óhajtják.

Az e. megyei közgyűlés e tárgyra vonatkozó iratokat — miután azok szabályszerűen felszerelve nincsenek — pótlás végett kiadja a zemplénagárdi egyháznak.

84. Nagy Károly szomotori lelkész ismételten kéri, hogy a Klobusitzky alapítvány kamatai részére immár folyósítsanak, sőt visszamenőleg is kiutaltassanak, mivel a tőke eredeti összege egyrészt a takarékpénztári betét, másrészt a jelzálogilag biztosított 500 K kötvény kölcsön által helyreállítottnak tekinthető, sőt számítása szerint az alap tőkéje a két címen az alapítvány eredeti összegét meghaladja. Követelést támaszt visszamenőleg 1897. évtől, tehát azon időtől fogva esedékes kamatokra, melyben néhai Debreczeni Bertalan volt e. m. ügyész az alapítvány kezelését átvette. Az átvétel idején állítólag 68 K hátrálékos követelése volt az alapítvánnyal szemben, melyhez a Debreceni B. kezelése alatti 12 éven át az alapítvány kamatából öt díjlevél szerint megillető évi 200 K járandóságát hozzáadva, erre az időre, tehát bezárólag 1908. dec. hó 31-ig 2468 koronányi követelést támaszt, melyre D. B. utalványára az adósoktól felvett elszámolása szerint 962 koronát és ezenkívül saját beismerése szerint s bankból is felvett 10—20 K kamatot, amelynek összegét 266 K átalányban kész elfogadni. Az 1908. évi dec. 31-ig terjedő időre szóló követelése volna e szerint 1240 K, melyből levonatni kéri az alapítványi tőkéből nála levő 240 K kölcsönét, úgy hogy a D. B. kezelési idejére eső követelését kereken 1000 K-ban, az 1909. évtől javára esedékes, azóta visszatartott kamatjövendelmét 6 évre szólólag 1200 K-ban, a két időszakról tehát összes követelését 2200 K-ban kéri megállapítani, valamint azt is kéri, hogy jövendőre az alapítványnak javára eső kamatai neki pontosan kiszolgáltassanak és hogy a nagyobb jövendelmesség szempontjából az alapítványi tőke ne takarékpénztárba elhelyezett

betétként kezeltessék, hanem bekebelezés mellett magánosoknak kölcsönöztessék ki.

Esperes a kérvénnyel kapcsolatban jelenti, hogy a Klobusitzky alap állása a következő: Takarékbetét — 3008 K 80 fill., kötvényen levő künnlevőségek — 1250 K, összesen 4258 K 58 fill., melyhez hozzászámítva a még nem tőkésített időközi kamatokat, az alap tőkéje kerek számban kifejezve mintegy 4400 koronára tehető. Jelenti továbbá, hogy a kötvénytartozások egy részét dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész már értesülése szerint be is hajlotta, amiről még neki azonban nem számolt el, más része pedig behajtás alatt van.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri az esperest, hogy a Klobusitzky alapítványnak kötvény kölcsönökből dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész által behajtott tőke részletét mielőbb vegye át, a még künnlevő kötvénytartozások behajtását szorgalmazza meg, egyszersmin! — amennyiben az alapítvány eredeti összegére ekként kiegészítették, Nagy Károly szomatori lelkésznek az alapítványnak az alapító levél szerint őt megillető kamatát kiutalaja annak folyó évi január hó 1-től való folyósítására az esperest felkéri; a lelkésznek a múltra vonatkozó követelését, mivel annak jogosultsága az 1909. év előtti időről meg nem állapítható, mert a lelkész a saját bevallása szerint is, hol az egyes adósoktól hol a takarékpénztárból a legnagyobb rendszertelenséggel szedett fel kamatokat; továbbá azért is, mert az 1909. évtől kezdve az alapítvány kamatát a tőke kiegészítésére legnagyobbbrészt éppen a lelkész hibájából előállott rendellenességek miatt kellett lekötni — elútasítja és csak annyiban honorálja, hogy a múltra nézve teljes és végleges kielégítése gyanánt az alapítvány eredeti 4200 K tőkéjén felüli összeget a lelkész javára kiutalja, úgy azonban, hogy abból elsősorban az alapítvánnyal szemben fennálló tőketartozása nyer-

jen egészben, vagy részben fedezetet; végül az alapítványt, mihelyt a tőke együtt lesz, a főt. egyházkerület kezelésbe adja, mivel pedig a lelkésznek és tanítónak díjlevél szerint az alapítvány terhére megállapított kamatjövedelme az egyházkerületi kezelés mellett elő nem állítható, mert az 7 %-os kamatláb mellett volna elérhető, az alacsonyabb kamatláb melletti különbözet összegének fizetésére a szomatori egyházat kötelezi és a presbitériumnak elrendeli, hogy az így beálló költségvetési hiány fedezetét adósegélyből igyekezzék biztosítani.

85. Zitás Bertalan egyházmegyei pénztárnok betérjesszi az 1913. évről az egyházmegyei pénztár állásáról és az egyházmegye kezelése alatt levő alapok kezeléséről készített számadást, mely szerint:

I. Közpénztár.

Kihelyezett tőke	8153 K.
Készpénz, mint pénzt. maradv.	1474 K 95 fillér.
Kamathátralék	53 K 12 fillér.
	<hr/>
Összesen:	9681 K 07 fillér.

II. Miklós Béla-alap.

Kihelyezett tőke	1641 K 47 fillér.
Készpénz, mint pénzt. maradv.	36 K
	<hr/>
Összesen:	1677 K 47 fillér.

III. Meczner Béla-alap.

Kihelyezett tőke	301 K 73 fillér.
Készpénz	34 K 22 fillér.
	<hr/>
Összesen:	335 K 95 fillér.

IV. Bélteky—Kiss-alap.

Kihelyezett tőke ... .. 273 K 83 fillér.

V. Gortvay-alap.

Kihelyezett tőke ... .. 213 K — fillér.
Összesen vagyon... .. 12181 K 32 „

A számvevőszék által tételről-tételre megvizsgált számadás helyesen vezetettnek találtott, a kötvények és takarékpénztári könyvek értéke a számadásban feltüntetett tételekkel megegyezvén, pénztárnoknak a számvevőszék tételeire nézve a felmentést megadta.

Zitás Bertalan dékán beterjeszti az 1913. évi számadását.

I. Egyházkerületi járulékok.

Bevétel ... .. 5634 K 57 fillér.
Kiadás ... .. 5634 K 57 „

Maradvány — K — fillér.

II. Főiskolai járulékok.

Bevétel ... .. 785 K 87 fillér.
Kiadás... .. 785 K 87 „

Maradvány — K — fillér.

III, Egyházkerületi papi özvegy-árva gyámintézeti évjárdék és a szükölködők tárából segély befolyt 4589 K 83 fill.
Kiadatott ... .. 4581 K 92 fill.

Pénztári maradvány ... .. 7 K 91 fill.

A beterjesztett számadást a számvevőszék tételről-tételre menve megvizsgálván és a bemutatott okmányokkal egybevetvén, mindenben

pontosan és rendben vezetettnek találta, miért is a dékának a számadás tételeire nézve a felmentvényt megadta.

86. Olvastatik az erdőhorvátii lelkész kérvénye, melyben előterjeszti, hogy a tagosítás alkalmával 1880-ban mintegy 900 □-ölnyi földet faiskolának hasítottak ki s azt két egyenlő részre osztva az akkor még két iskola (református és római katolikus) tanítója használta. Ő is mint lelkész-tanító 1882-től 1890-ig használta, de minthogy a községi előljáróság annak a földnek mint közös iskolavagyonnak a jövedelmét a község részére követelte, önként felhagyott a használattal s azóta azt a községi előljáróság használta, illetve haszonbérbeadás útján értékesítette. — A nemrégiben történt betétszerkesztés alkalmával azonban a kérdéses faiskola tulajdonjoga a ref. egyház javára lett bekebelezve, de azt a községi előljáróság az egyház birtokába bocsátani nem hajlandó. Kéri az egyházmegyei közgyűlés intézkedését s utasítását a tovább teendőkre nézve.

Egyházmegyei közgyűlés a kérvényt érdemleges elbírálás s a tényállás megállapítása végett kiadja Szánthó Elek egyházmegyei ügyésznek azzal, hogy az őszi közgyűlésen tegyen véleményes jelentést.

87. Nagy Károly szomotori lelkész bemutatja a Parajos Pál és 8 társa kisujlaki lakosok által aláírt kérvényt, melyben mint a zempléni anyaegyház filiája, illetve a kisujlaki fiókegyház hívei azon óhajoknak adnak kifejezést, hogy a zempléni anyaegyháztól — figyelemmel a földrajzi fekvésre és a községek közigazgatási beosztására — Szomotorhoz csatoltassanak.

A Parajos Pál és társai kisujlaki lakosok által beadott kérvényt — miután az sem egyházközségi, sem presbyteri határozatokkal felszerelve nincsen — az egyházmegyei közgyűlés azzal az utasítással adja vissza, hogy e tárgyban az illetékes egyházak saját hatáskörükben a törvényes formák betartása mellett hozzanak határozatokat s ezen határozatokkal kiegészített

iratok terjesztendők fel elbírálás, jóváhagyás végett.

88. A múlt évi tavaszi egyházmegyei gyűlés 17. számú jegyzőkönyvi határozatával megbizta az esperest, hogy az Országos Magyar Gazdaszövetség elnökségét keresse meg arra nézve, hogy miszerint még a múlt év őszi közgyűlésére — gazdasági előadások tartására Sárospatakra — szakelőadókat küldjön ki. Az esperes úr meghagyásnak kellő időben eleget tett, de a Magyar Gazdaszövetség igazgatója 1913. év szeptember 20-án kelt átiratában az egyházmegyét arról értesítette, hogy technikai okokból, szakreferensek hiánya miatt a múlt őszi közgyűlés alkalmával ezen megtisztelő meghívásnak eleget nem tehet, ellenben a jövőben, ha az egyházmegye alkalmat ad arra, ugy a legszívesebben fog szakreferenset leküldeni.

Egyházmegyei közgyűlés hasonlóan a múlt évi e tárgyban hozott határozatához, ez alkalommal is felkéri az esperest, hogy keresse meg a Magyar Gazdaszövetség igazgatóságát gazdasági előadók kiküldésére és gondoskodjék arról, miszerint az őszi egyházmegyei közgyűlés keretébe az előadások befoglalhatók legyenek anélkül, hogy a gyűlés folyamára zavarólag hatnának.

89. Székely Imre taktaharkányi ref. lelkész bejelenti, hogy Csikos István taktaharkányi második tanító 40 évi egyházi szolgálata után a folyó iskolai év végeztével nyugalomba menni szándékozik s nyugdíjaztatása iránt a kellő intézkedés megtételét s egyúttal az egyházmegyei közgyűléstől utasítást kér arra nézve, miszerint az állás betöltése iránt miképen intézkedjen.

Az egyházmegyei közgyűlés Székely Imre taktaharkányi ref. lelkész iskolaszéki elnököt ezennel utasítja, hogy a második tanítói állásra — midőn Csikos István nyugdíjaztatása befejezetté vált — a pályázatot az életben levő díjlevél alapján tegye közzé oly módon, hogy a tandíjkártalanítás ügyében hozott egyházmegyei határozat záró rendelkezését figyelembe vegye.

90. Olvastatott Keresztury József nagygyéresi lelkész tanácsbíró kérvénye, melyben az építőbizottság tagjai számára a kiszállások alkalmával felmerülő napi- és fuvardíjak megállapítását kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés elhatározza, hogy az építőbizottság tagjai csakis az egyházmegye felhívására vagy az építetű egyház megkeresése folytán tartoznak kiszállani a helyszínére.

Az ily kiszállások alkalmával pedig joguk van 10 K napidíj és a felmerült vasuti és fuvardíjak felszámításához az építetű egyházzal szemben.

91. Olvastatott a tiszaladányi ref. egyházközség 1914. évi április hó 5-én tartott közgyűlésének azon határozata, mellyel kimondotta, hogy az egyház tulajdonát képezű régi temetűből a köves ut építéséhez szükséges föld anyag hordását megengedi azzal a kikötéssel, hogyha koporsókra, csontokra talál-
nak bukkanni, azt kötelesek jó mélyre leásni.

Az egyházmegyei közgyűlés csak abban az esetben veszi tudomásul és hagyja jóvá a tiszaladányi ref. egyház ezen határozatát, ha az 1876. évi XIV. cikk 118. §-ában foglaltak betartattak, a kérdéses temetűbe történt utolsó temetkezés-től már a 30 év eltelt. Egyuttal felhivja, figyelmezteti a tiszaladányi egyház tanácsát, hogy a föld ásatása alkalmával talált sírkövek s más kegyeleti jelek netalán kikutatható érdekeltjeit kiértesíteni el ne mulassza.

92. Olvastatott Kun Miklós monoki ref. lelkész kérvénye, melyben előadja, hogy a monoki ref. egyházat a monoki községi erdőből lelkész és tanítói javadalom fejében törvényszabta jogfa illeti meg s ennek dacára Monok községtől a fa-illetményt régi idő óta nem kapja az egyház. Ebből kifolyó-
lap pedig azt kéri az egyházmegyétől, hogy az egyházmegye a monoki ref. egyház ezen vitás fajogát bírói uton érvényesít-
tesse s a ki nem szolgáltatott fák értékösszegét — vissza-
menűleg legalább 10 évre — a pap részére 480 korona, meg a tanító részére 96 koronában állapíttassa meg.

Az egyházmegyei közgyűlés Kun Miklós monoki ref. lelkész kérvényét azzal az értesítéssel küldi vissza, hogy az abban foglaltak elintézése kizárólag a monoki ref. egyház autonóm hatáskörébe tartozik.

93. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnökség mellett a jegyzői kar és Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész

küldetik ki.

94. Több tárgy nem lévén, elnöklő esperes a gyűlést — papi főjegyzőnek az elnökség részére kifejezett köszönete és jókívánataival mellett

bezárja.

95. Mindezen jegyzőkönyvi pontok a Sárospatakon 1914. évi május hó 27-én tartott bizottsági ülésben

hitelesítették.

96. Olvastatott a segélyosztó-bizottság következő jegyzőkönyve.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az alsózempléni ref. egyházmegye segélyosztó bizottságának 1913. évi december hó 13-án Sárospatakon tartott ülésében.

Jelen voltak: Meczner Béla egyházmegyei gondnok, Bálint Dezső esperes, Ólbey János és Zitás Bertalan papi tanácsbírák, mint a segélyosztó bizottság tagjai és Janka Károly egyházmegyei papi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Esperes jelenti, hogy a folyó évi segélyezésre összesen 5285 kor. 66 fillér áll rendelkezésünkre, mégpedig államsegély 3908 kor. 52 fillér; Baldácsy-alapból 857 kor. 14 fillér; Tolcsvai Nagy Gedeon alapból 400 korona; Hollandi tárból 120 korona, mely összeget a segélyosztó bizottság a következőleg osztotta ki:

I. Az államsegély terhére: 3908 K 52 f.

Bacskay Károly lelkésznek vallásoktatásért	---	---	---	---	---	60	K	—	f.
Nagy Kálmán semjéni tanítónak a cékei elemi iskolai tanulók vallásos oktatásáért	---	---	---	---	---	60	„	—	„
A bodrogmezői előkönyörgő tanítónak a szolnocsikai elemi iskolai tanulók vallásos oktatásáért	---	---	---	---	---	60	„	—	„
Sallay Sándor erdőhorvátii lelkésznek	---	---	---	---	---	50	„	—	„
Gönczy Bertalan kistárkányi tanítónak	---	---	---	---	---	50	„	—	„
Tatár Mihályné lelkész özvegynek	---	---	---	---	---	80	„	—	„
Id. Zitás Istvánné	„	„	---	---	---	80	„	—	„
Szekeres Mihályné tanító	„	---	---	---	---	60	„	—	„
Palságh Gézáné	„	„	---	---	---	60	„	—	„
Fodor Károlyné	„	„	---	---	---	60	„	—	„
Bajkay Imréné	„	„	---	---	---	60	„	—	„
Farkas Károlyné	„	„	---	---	---	60	„	—	„
Egyházmegyei pénztárnak	---	---	---	---	---	3168	„	52	„
Összesen	---	---	---	---	---	3908	K	52	„

II. Baldácsy-alapból 857 K 14 f.

Vissi egyháznak	---	---	---	---	---	100	K	—	f.
Szomotori „	---	---	---	---	---	97	„	14	„
Balsay Istvánné lelkész özvegynek	---	---	---	---	---	80	„	—	„
Gönczy Józsefné	„	„	---	---	---	80	„	—	„
Horkay Jánosné	„	„	---	---	---	80	„	—	„
Terhes Barnáné	„	„	---	---	---	80	„	—	„
Keresztury Zsigmondné lelk.	„	---	---	---	---	80	„	—	„
Molnár Pálné lelkész	„	---	---	---	---	80	„	—	„
Lábos Menyhértné	„	„	---	---	---	80	„	—	„
Kiss Józsefné tanító	„	---	---	---	---	60	„	—	„
Kovács Piroska lelkész árvának	---	---	---	---	---	40	„	—	„
Összesen	---	---	---	---	---	857	K	14	f.

III. Tolcsvay Nagy Gedeon alapból: 400 K.

Taktakenézi egyháznak	---	---	---	---	---	50	K	—	f.
Bodrogkereszturi „	---	---	---	---	---	50	„	—	„

Tóth Károly tanítónak	---	---	---	50	K	—	f.
Bajusz Imre	”	---	---	50	”	—	”
Szathmáry Ferenc tanítónak	---	---	---	50	”	—	”
Szombathy Dániel	”	---	---	50	”	—	”
Teleky Pálné tanító özvegynek	---	---	---	60	”	—	”
Varga Erzsébet tanítóárnának	---	---	---	40	”	—	”
Összesen	---	---	---	400	K	—	f.

Birósági ügyek.

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon 1914. évi Máj. hó 19-én az alsózempléni ref. egyházmegyei (egyházi) bíróságnak mint közgazgatási bíróságnak RácZ Endre ondi tanító panaszos ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelenvoltak a bíróság részéről: Bálint Dezső esperes és Meczner Béla gondnok elnökök, utóbbi mint tárgyalást vezető elnök, Máthé Gyula, Horváth János, Keresztury József, Nagy Barna, Sebeő Gyula, Gortvay Aladár, Lábos Béla tanácsbírák és Bálint Bertalan világi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető. Felek részéről: RácZ Endre képviselőjében dr. Szilva Béla szerencsi ügyvéd mint jogi képviselő.

Tárgyalás alatt van RácZ Endre ondi tanítónak az ondi ref. egyház ellen tandijkárpótlás címén támasztott 93 korona 96 filér követelésének ügye.

Elnök az ülést megnyitván, megállapíttatik, hogy sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset fenn nem fog, sem érdekeltségi kifogás nem tétetett.

Az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult. Ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Sebeő Gyula tanácsbíró ismerteti az ügy állását. Dr. Szilva Béla felszólalása után a bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott következő

ítéletét:

Az alsözempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróság mint közigazgatási bíróság panaszos kérelmének részben helyt adva az 1911—12. iskolai tanévre és az 1912—13 iskolai tanév első felére vonatkozólag tandijkárpótlás címén 40 korona 50 fillért állapít meg az ondi ref. egyházzal szemben panaszos javára s utasítja az ondi egyházat, hogy ezen összeget Rácz Endre tanítónak az ítélet jogerőre emelkedése után haladéktalanul fizesse ki, míg ellenben a 40 kor. 50 fillért meghaladó összegnek az 53 kor. 46 fillérnek követelésével mint minden jogos alapot és méltányosságot nélkülöző követelésével panaszost elutasítja s egyben figyelmezteti Rácz Endre tanítót, hogy az új javadalmazási jegyzőkönyv elkészíttetésére nézve, közigazgatás útján a saját érdekében a kellő lépéseket megteheti.

Indokolás:

Rácz Endre ondi tanító 1914. évi Április hó 18-án kelt kérvényében az ondi ref. egyház ellen tandijkárpótlás címen 93 korona 96 fillér követelést támasztott az 1911—14, illetve 3 iskolai évre vonatkozólag. Az ondi ref. egyház képviselőjében Órás Kálmán ellenben ezen követelést nem tartván jogosnak, bírósági határozat, felsőbb utasítás nélkül annak kifizetését, utalványozását megtagadta.

Az iratoknál elfekvő díjlevél szerint Rácz Endre ondi tanító évi tandija 132 korona, míg az állam által 1910. évi Szept. hó 1-től kezdődőleg csak 105 korona évi tandijpótló államsegélyben részesül

Miután pedig a díjlevél szerinti 132 korona és az állam által tényleg folyósításban lévő 105 korona tandijpótló államsegély között 27 korona a különbözet; ezen különbözeti összegnek az 1911—12 tanévre és az 1912—13 év első felére eső 13 korona 50 fillérnek kifizetését

a bíróság méltányosnak találja. Ellenben a díjlevél és tandíjpótló államsegély közötti tandíjkülönbözeti összegnek 1913. év Január hó 1-től leendő kifizetését nem tartja méltányosnak s ezen kérésével panaszos elutasítandó volt, mert az 1913. évi XVI. t.-c. alapján a hitfelekezeti tanítók fizetése kellően, a kor igényeinek megfelelően rendeztetett.

Ezen ítélet panaszos jogi képviselője előtt kihirdetett, aki azt tudomásul vette.

Az ítélet egy példánya az ondi ref. egyházzal azzal közöltetik, hogy az ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül ezen bírósághoz címzendő és küldendő felebbezéssel lehet élni.

Sárospatak, 1914. Május hó 19 én.

Bálint Dezső
esperes elnök.

Meczner Béla
gondnok elnök

Bálint Bertalan
jegyzőkönyvvezető.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon 1914. évi május 19-én az alsózempléni egyházmegyei bíróságnak mint fegyelmi bíróságnak Ráczy Endre ondi tanító elleni fegyelmi ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelenvoltak: A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok, utóbbi ügyis mint a tárgyalást vezető elnök, Ölbey János. Zitás Bertalan, Máthé Gyula, Horváth János, Keresztury József, Nagy Barna, Gortvay Aladár, Lábos Béla tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző mint jegyzőkönyvvezető. Ügyészség részéről: Lengyel László e. m. ügyész. Felek részéről: Dr. Szilva Béla szerencsi ügyvéd mint vádlott igazolt képviselője.

Tárgyalás alatt van Rácz Endre ondi tanító ellen indított fegyelmi ügy.

Elnök a tárgyalást megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset.

Megállapítatik, hogy ilyen fenn nem forog s miután a bíróság tagjai ellen érdekeltségi kifogás sem tétetett, az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen s elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Sebeő Gyula előadó ismerteti az ügy állását.

Ügyész kéri vádlottat az V. t.-c. 34. §. 4. p. ütköző fegyelmi vétség elkövetésében vétkesnek nyilvánítani.

Vádlott képviselője kéri vádlott felmentését, mert, vádlott cselekményei fegyelmi vétséget nem képeznek.

Elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangulag hozott következő

ítéletet:

A bíróság Rácz Endre vádlottat az V. t.-c. 34. §. 1. 2. 4. 9. pontjaiban ütköző fegyelmi vétségek elkövetésében vétkesnek nyilvánítja s ezért őt az V. t.-c. 35. §. c. pontja alapján az esperesi hivatalnál befizetendő 100 korona pénzbüntetésre ítéli.

Elmarasztalja vádlottat a felmerült 6 kor. eljárási költség megfizetésében

Indokok:

A vizsgálat adatai, vádlott részbeni beismerésével beigazolást nyert, hogy vádlott az iskolai tanításokat engedély nélkül több ízben elmulasztotta, saját felettes egyházi hatóságaival szemben tiszteletlen magaviseletű; a lelkészt csalással, panamistasággal vádolta.

A bíróság ezek alapján vádlottat a hivatkozott törvénytisztelettel ütköző fegyelmi vétségek elkövetésében vétkesnek nyilvánította.

Az ítélet kiszabásánál súlyosbító körülménynek véteztett, hogy vádlott már fegyelmileg büntetve volt.

Ezután elnök felhívja vádlott képviselőjét a tekintetben való nyilatkozattételre, hogy megnyugszik-e az ítéletben vagy pedig felebbez?

Vádlott képviselője az ítélet ellen felebbezést jelentet be.

Kmft.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
e. m. gondnok.

Dr. Vitányi Miklós.
jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1914. évi május hó 19. napján az alsózemplénei egyházmegyei bíróságnak Rácz Endre fegyelmi ügyében tartott tárgyalásánál.

Jelen voltak: A bíróság részéről Bálint Dezső esperes Meczner Béla gondnok elnökség, utóbbi ügyis, mint tárgyalást vezető elnök. Ölbey János, Zitás Bertalan, Máthé Gyula Horváth János, Keresztury József, Nagy Barna, Gortvay Aladár tanácsbírák, Dr. Lengyel László ügyész; Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Tárgyalás alatt van Rácz Endre ondi tanító perújítás iránt beadott kérelme, amellyel az 1912. évi április 11. napján hozott marasztaló fegyelmi ítélet hatályon kívül leendő helyezését kéri.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra,

hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

Megállapították, hogy ilyen fenn nem forog s minthogy a bíróság tagjai ellen érdekeltségi kifogás nem tétetett, elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult. A bíróság elnöke megállapítja, hogy perújítást kérelmező fél szabályszerűen megidézett, de nem jelent meg. Elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Sebeő Gyula előadó ismerteti az ügy állását, minek megtörténte után elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után, nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangulag hozott következő

végzést :

Az alsózempléni egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Rácz Endre perújítási kérelmét az V. t.-c. 113. §-a alapján elutasítja.

Indokok :

Perújítást kérelmező semmiféle olyan új bizonyítékot fel nem ajánlott, amelyet az alap perbeli eljárás során nem érvényesített, vagy ott fel nem használhatott volna, miért is perújítási kérelme a rendelkező részben hivatkozott törvényszakas alapján elutasítandó volt.

Kmft.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
világi elnök.

Dr. Vitányi Miklós
jegyzőkönyvvezető.

IV.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1913. évi december hó 13-án az alsózempléni ref. egyházmegye időszaki bíróságának, mint fegyelmi bíróságnak Kántor Lajos karcsai tanító elleni fegyelmi ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes és Meczner Béla gondnok (tárgyalást vezető) elnöklete alatt: Ölbey János, Dr. Kovács Gábor, Sebeő Gyula tanácsbírák, mint az időszaki bíróságnak rendes tagjai, Máthé Gyula tanácsbíró póttag, Zitás Bertalan tanácsbíró, mint előadó és Janka Károly papi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről: Kántor Lajos karcsai tanító panaszlott, Ardó János, Nagy Ferenc, Halász Ferenc, Dakos János és Tóth Ferenc karcsai lakosok, mint panaszosok.

Tárgy: Kántor Lajos karcsai tanító fegyelmi ügye.

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván, nyilatkozattételre hívja fel a bíróság tagjait, hogy nem forog-e fenn valamelyikök ellen az E. T. V. t.-c. 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset.

Ölbey János tanácsbíró jelenti, hogy reánézve az E. T. V. t.-c. 49. §-nak c) pontjában megállapított, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset forog fenn, mivel ez ügyben, mint vizsgáló biztos működött.

A bíróság Ölbey János tanácsbíróra nézve, tekintettel arra, hogy ez ügyben vizsgáló biztosí minőségben járt el, megállapítja az E. T. V. t.-c. 49. § ánk c) pontjában foglalt érdekeltségi esetet és Máthé Gyula póttaggal egészíti ki magát.

Tárgyalást vezető elnök ezután a feleket hívja fel nyilatkozásra, hogy a bíróság valamelyik tagja ellen van-e érdekeltségi kifogásuk és mi címen.

Panaszosok kinyilatkoztatják, hogy a bíróság tagjai ellen érdekeltségi kifogásuk nincs, ellenben Kántor Lajos panasz-

lott érdekeltségi kifogást tesz a tárgyalást vezető elnök Meczner Béla gondnok ellen és pedig először azon a címen, hogy Meczner Béla gondnok olyan presszionáló levelet kapott ebben az ügyben érdekelt Báró Sennyey Bélától, amely által őt befolyásoltnak tekinti. Meríti panaszlott ezen meggyőződését Bálint Dezső esperesnek hozzá intézett leveléből, mely szerint Meczner Béla gondnok a Báró Sennyey Béla által a panaszosok ellen kilátásba helyezett megtorlásnak, illetőleg kedvezmény elvonásának elejét fogja venni.

Bíróság a panaszlott által felmutatott levelet egész terjedelmében felolvasás megtörténtével az iratokhoz csatolja.

Panaszlott másodszer azon a címen emel érdekeltségi kifogást Meczner Béla gondnok ellen, hogy az őt panaszos Bálint Dezső esperes előtt kijelentette, hogy nekik Meczner Béla gondnok megígérte, hogy rajta lesz azon, hogy panaszlott Karcsáról elmenjen.

A jelenlevő 5 panaszos a bíróság előtt kijelenti, hogy nekik Meczner Béla gondnok ilyen kijelentést és ígéretet nem tett, hanem igenis a panaszlott által 1912. évi szept. hó 17-én kiadott írásbeli „Nyilatkozat“-ra való utasítással csillapította az ő ingerültségüket és arra kérte őket, hogy ne türelmetlenkedjenek, legyenek békességben, várjanak türelemmel 1913. évi szeptember 1-ig, hiszen a panaszlott írásbelileg már kinyilatkoztatta, hogy addig az ideig vagy nyugdíjaztatja magát, vagy Karcsáról más állásba fog elmenni.

Bíróság az ügyiratok közt levő, hivatkozott nyilatkozat felolvasását elrendeli, amelynek megtörténtével Kántor Lajos panaszlott a bíróság kérdésére kijelenti, hogy a nyilatkozat tartalmát, midőn aláírta, jólismerte és azt ő tényleg sajátkezűleg írta alá, miáltal annak valódiságát elismerte.

Az érdekeltségi kifogás tárgyalására zárt ülés redeltetvén el, a bíróság az érdekelt gondnok mellőzésével a következő

Végzést

hozta :

A bíróság panaszlottat érdekeltségi kifogásaival elutasítja.

Indokolás:

Az E. T. V. t.-c. 49. §-ában felsorolt érdekeltségi esetek egyikét sem fedi a panaszlott által felhozott két eset. Az első esetre nézve ugyanis megállapítja a bíróság, hogy a felolvasott és becsatolt levél szerint Meczner Béla gondnoknak Báró Sennyey Bélánál azon közbenjárása, melyre Bálint Dezső esperes a panaszlotthoz írt levelében utal, egyenesen a panaszlott javára történék, mert ez a közbenjárás az öt panaszos érdekében bizonyos olyan kedvezmények megnyerésének és megtartásának kieszközlését célozná, amelyeknek elmaradása, illetőleg elvonása a panaszosokat még inkább a panaszlott ellen hangolná, sőt ingerelné; a másik felhozott esetre nézve sem forog fenn érdekeltség, mert a panaszosoknak erre nézve tett előadása panaszlott állításának valódiságát megdönti, mivel ők Meczner Béla gondnoknak csupán a panaszlott által kiadott nyilatkozata értelmében és terjedelmében tett, az ő megnyugtatósukra és lecsillapításukra történt kijelentésére hivatkoztak Bálint Dezső esperes előtt, nem pedig olyan nyomásra, mely a panaszlottnak Karcsáról való kényszerült eltávozására vezetne.

A bíróság ezen zárt ülésben hozott végzését nyílt ülésben kihirdetvén, Meczner Béla gondnok kijelenti, hogy a bíróság végzése ellenére sem kíván ez ügyben tovább eljárni és a bíróságban elnökölni.

Meczner Béla gondnok ezen elhatározása következtében, határozatképes számú bírói tagok jelen nem lévén, amennyiben a bíróság kiegészítése sem volt nyomban eszközölhető, a tárgyalás azzal rekesztetett be, hogy az elnökség újabb tárgyalási határnap kitűzéséről gondoskodni fog.

Kmf.

Bálint Dezső
egyh. elnök.

Meczner Béla
e.-m. gondnok.

Janka Károly
papi aljegyző.

V.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1914. május 19-én az alsózempléni református egyházmegyei egyházi bíróságnak, mint fegyelmi bíróságnak Juhász Sámuel Megyaszóra megválasztott lelkész választása ellen Nagy Ferenc és társai által benyújtott felebbezési ügyében.

Jelen vannak a bíróság részéről: Bálint Dezső esperes és Meczner Béla gondnok elnökség, utóbbi, mint a tárgyalást vezető elnök. Ölbey János, Máthé Gyula, Horváth János papi, Tolcsvai Nagy Barna, Lábos Béla, Gortvay Aladár világi tanácsbírák, Hézszer Emil előadó, Gecse Lajos papi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltiségi eset?

Megállapított, hogy a fent írt bírósági tagokra nézve érdekeltiségi eset nem forog fenn és hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen, a bíróság szabályszerűen megalakult.

Tárgyalás alatt van Juhász Sámuel lelkész megyaszói pappá választása elleni felebbezés, amit 75 megyaszói lelkészválasztó nyújtott be.

Jelen vannak Juhász Sámuel megválasztott lelkészen kívül Megyaszóról Jászai Zoltán, Bányai István, Farkas Pál, Nagy Ferenc, Magosházi Ferenc, Kosnyider Gábor, Szük Ferenc, Nagy Bertalan, Viderki István, Harkácsi János, Soltész Gábor, Illés Barna, Kocsis József, Csabai Miklós, K. Balog Miklós.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását: Hézszer Emil előadó ismerteti az ügyet, megválasztott lelkész által a megyaszói lelkészválasztókhoz írott leveleiből felolvassa azokat

a részleteket, amelyek kifogásolhatók. Jelenlevő lelkész leveleinek kifogásolt részleteire előadja apológiáját s kéri kihallgatni Csabai Miklós, Kocsis József és K. Balogh Miklós megyaszói lakosokat annak bizonyítására, hogy ő leveleit bejelentett tanúk kérésére, határozott kívánságára írta a lelkészválasztókhöz. Tanúk vallomása lelkész állítását igazolta.

Elnök ezek után a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által szavazattöbbséggel hozott következő

ítéletet :

Az alsózempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróság a megyaszói papválasztást megsemmisíti, Juhász Sámuel lelkészt az újválaszthatók sorából kizárja s a vizsgáló bíróság költségeiben — 20 korona — elmarasztalja.

Indokok :

Egyházmegyei bíróság a megválasztott Juhász Sámuel lelkész által a megyaszói lelkészválasztókhöz írott leveleinek alábbi részleteiből: „Pályázom! Feljogosítanak erre kitűnő bizonyítványaim, hosszú és mindenütt méltányolt és becsült káplánkodásom, de főképp a megyaszói gyülekezettel való benső viszony, szinte baráti összeköttetés, mely biztosítja lelkész és gyülekezet egyetértő munkájának áldásos sikerét“; s különösen Bányaihoz írott levél eme kifejezése: „Fiatal vagyok, de ép ezért van bennem lelkesedés, a közügy iránti szeretet, szolgálatkészség, munkakedv, a jövőbe világító reményteljes hit, mert fiatal vagyok. A fiatalság a legnagyobb jó és a legfőbb érték, amit e földön bírhatunk, ha azt nem szenvedélyek ragadják, hanem értelem és szív szabályozza. Az én lekipásztori programmom rövid: igazság, munka, szív, a szívben minden iránti szeretet“ s főként eme hittétel: „szeretném, ha választáskor nevem mellett összetartaná a választókat“, eme kifejezésekből megválasztott lelkész maga ajánlgatásának tényét állapítja meg s úgy az E. T. II. t.-c. 44. §. c) pontja alapján a válasz-

tást megsemmisíti. Megsemmisíti annyival inkább, mert nem állhat meg a megválasztott lelkész az a védekezése sem, hogy ő a leveleket a maga ismertetése céljából írta, mert 7 hónapi ottani káplánkodása alatt úgy testí, mint szellemi állapotát megismerhették a megyaszói hívek.

Elnök felszólítja ezek után Juhász Sámuel, hogy megnyugszik-e az ítéletben, vagy felebbez? Lelkész a főtiszteletű Egyházkerülethez leendő felebbezését bejelenti.

Kmf.

Bálint Dezső,
egyházi elnök.

Meczner Béla,
egyházm. gondnok.

Gecse Lajos,
jegyzőkönyvvezető.

VI.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1914. május 19. napján az alsó-zepléni egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak a sajóhidvégi gondnokválasztás felebbezése tárgyában.

Jelenvannak a bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Dr. Kovács Gábor, mint főgondnokhelyettes — Meczner Béla főgondnok távollétében, úgy is mint tárgyalást vezető elnök; — Ölbey János, Máthé Gyula, Horváth János, Hézser Emil, Keresztúry József papi; Nagy Barna, Gortvay Aladár, Sebeő Gyula világi tanácsbírák; Miskolczy Endre papi aljegyző, úgy is mint előadó.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

Megállapítatik, hogy a bíróság tagjaira nézve figyelembe veendő érdekeltségi eset nincs s hogy a bíróság szabályszerűen megalakult.

Tárgyalás alatt van Forgács Miklós és társainak a Csiger Sámuel sajtóhídvégi gondnokká történt megválasztása miatti felebbezési ügye.

A felek részéről jelenvannak: Forgács Miklós, Bottka János, Kazai Sándor és Csiger Sámuel megválasztott gondnok.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Miskolczy Endre előadó ismerteti az ügyet, mely szerint feltüntetettek azok az indokok, amelyek alapján panaszosok, illetve felebbezők a gondnokválasztás megsemmisítését kérik.

Elnök ezek után a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangú

ítéletét:

Forgács Miklós és társai felebbezésükkel elútasítottak, az okozott költségek viselésében elmarasztaltak, — Csiger Sámuel gondnoki állásában megerősítették.

Indokok:

Egyházmegyei bíróság az esperesi utasításra meg-ejtett — s 1914. február havában a törvényes formák között — megtartott vizsgálat bizottságának jelentése szerint éppen az ellenkezőjéről győződött meg. Forgács Miklós vádjainak, vagyis beigazoltnak látta úgy ebből, valamint a kihallgatott tanúk vallomásaikból, hogy a megválasztott gondnok ezen állására úgy anyagi, mint erkölcsi garanciánál fogva, teljesen méltó ember s hogy a felebbezés pusztán csak személyi bosszún alapszik.

Elnök felszólítja ezek után Forgács Miklós és társait, hogy az ítéletben megnyugosznak e, vagy felebbezéssel élnek?

Forgács Miklós az Egyházkerületre leendő felebbezését bejelenti.

Kmf.

Dr. Kovács Gábor,
h. elnök.

Bálint Dezső,
egyházi elnök.

VII.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon 1914. május 19-én az alsózempléni egyházmegyei bíróság mint fegyelmi bíróságnak Kántor Lajos karcsai tanító elleni fegyelmi ügyben tartott tárgyalásról.

Jelenvoltak a bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Dr. Kovács Gábor h. gondnok elnökség, előbbi ugyis mint a tárgyalást vezető elnök. Sebeő Gyula, Hézser Emil, Keresztury József, Máthé Gyula, Zitás Bertalan, Gortvay Aladár tanácsbírák. Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

A vádlott: Kántor Lajos személyesen.

Tárgyalás alatt van a Kántor Lajos ellen indított fegyelmi ügy.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikökre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset?

Megállapítatik, hogy ilyen fenn nem forog s minthogy a bíróság tagjai ellen törvényen alapuló érdekeltégi kifogás nem tétetett, elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számba vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Zitás Bertalan előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök felhívja a jelenlevő felet, hogy az ügyre vonatkozó állításait terjessze elő, mire vádlott hivatkozik az írásban beterjesztett nyilatkozataira s az ügy megvilágosítása végett bemutatja az iratokhoz csatolt Báró Senyey Béla által aláírt nyilatkozatot és egy tőle származott levelet. Kéri felmentését.

A panaszosok felszólalása után, a kik panaszukat fenn tartják, a bizonyítási eljárás befejeztetvén, elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangulag hozott következő

ítélet:

Az alsózempléni egyházmegyei bíróság mint fegyelmi bíróság a jelen ügyben 1912. április 11-én hozott — az eljárás felfüggesztését kimondó — végzésének hatályon kívül helyezésével Kántor Lajos vádlottat vétkesnek mondja ki az V. t.-c. 34. §. 3. pontjában ütköző fegyelmi vétség elkövetésében és ezért őt a 35. §. e) pontja alapján az esperesi hivatalnál 15 nap alatt befizetendő 400 korona pénzbüntetésre ítéli.

Kötelezi vádlottat az eddig felmerült 53 korona eljárási költség 15 nap végrehajtás terhe alatti megfizetésére.

Indokok.

Kántor Lajos karcsai tanító ellen Ardó János és 75 társa 1912. február 18-án panaszszal éltek, mert vádlott az ő tudatlanságukat, jóhiszeműségüket rosszakaratulag vagyonszerzésre használta fel s az egyháztagok legnagyobb része érdekelve lévén, az egyház belbékéjét felforgatta. A bíróság 1912. április 11-én hozott végzésével az eljárást vádlott és panaszosok közt a világi bíróságok előtt folyamatban volt perek jogerős eldöntéséig felfüggesztette, majd ugyanazon év május 22-én ítéletet hozott, melyet a főtiszt. egyházkerületi bíróság mint felebezési bíróság vádlott felebbezése folytán feloldott s a bíróságot új eljárásra utasította. A vizsgálat lefolytatván, a tényállás az 1912. évben panaszosok és vádlott között folyamatban volt perekben netán hozott ítéletek, figyelembevétel nélkül is tisztázható lévén a hivatkozott végzés hatályon kívül helyezendő volt.

Megállapítható, hogy Báró Sennyey Béla Karcsa községbeli nagybirtokos, a község lakosságán segítő, 690 holdnyi birtokrészletét 500 korona holdankénti vételárban felajánlotta a községi lakosoknak. A parcellázás és vételügylet lebonyolításával a vevőközönség vádlottat bizta meg, aki azt minden díj és ellenérték kikötése

nélkül vállalta magára. A vételárat vevők vádlott kezéhez fizették le, illetve ő rendezvén az ügyet, a végén egyeseknek egy hold föld nem 500 korona, hanem 6—700 koronájába került, a mint az a vizsgálati jegyzőkönyvekben foglalt tanuvallomásokból kitűnik. S annak dacára, hogy vádlott minden ellenérték nélkül vállalkozott a parcellázás keresztülvitelére, a befejezés után nála maradt 15900 koronából tiszteletdíj címén 10000 koronát követelt, s utóbb 5900 koronát kapott is. — Már maga az a körülmény, hogy 15900 koronával több folyt be vádlott kezeihez, mint amennyi szükséges volt, igazolja, hogy panaszosok pénzét használta, s így nekik anyagi kárt okozott.

Megállapítja a bíróság, hogy vádlott ezen eljárása a hivatali állásával járó tisztességbe ütközik, az egyháztagok körében közmegebotránkozást szült, az egyháztagok előtt személyével együtt viselt egyházi hivatali állásának méltóságát, az egyházas tekintélyt mélyen lealacsonyította.

Ezek alapján vádlottat vétkesnek kellett nyilvánítani.

Ezután elnök felhívta vádlottat a tekintetben való nyilatkozattételre, hogy megnyugszik-e az ítéletben vagy pedig felebbez?

Vádlott az ítélet ellen felebbezést jelent be.

Kmft.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
világi elnök.

Dr. Vitányi Miklós
jegyzőkönyvvezető.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes imádsága után gondnok a gyűlést megnyitja.
2. A gyűlést alkoro tagok neveinek felolvasása s igazolása.
3. Az egyházi képviselők bemutatott megbízó-leveleik alapján igazol-
tatnak.
4. A gyűlésről való elmaradásukat bejelentett tagok igazolása.
5. Gyűlésről bejelentés nélkül elmaradt tagok maguk igazolására fel-
hívatnak.
6. Néhai Fejes István püspök emlékének megörökítése s özvegyéhez
intézet részvétnyilatkozat.
7. Néhai Dr. Antal Gábor emléke megörökítettik, özvegyéhez részvét-
nyilatkozat küldetik.
8. Dr. Tüdös István püspök üdvözlése.
9. Németh István dunántuli püspök üdvözlése.
10. Az egyházmegyei tisztujítás eredményének bejelentése s a megválasz-
tott tisztviselők névsorának az egyházkerülethez való felterjesztése.
11. Az új tisztviselők eskütétele.
12. Kóczán Miklós világi tanácsbíró tisztségéről való lemondását beje-
lentvén, ezen lemondás visszavételére kéretik.
13. Esperesi jelentés.
14. Az elhalt lelkészek emlékének jkvi megörökítése s özvegyeikhez
intézet részvétnyilatkozat.
15. Köszönetnyilvánítás Dókus Ernő egyházkerületi főgondnoknak a
tőkesegélyezések ügyében tett körültekintő eljárásáért.
16. Köszönetnyilvánítás Báji Patay Józsefnek azért, hogy a báji egy-
házban saját költségén óvodát tart fenn.
17. Megkeresés a testvér egyházmegyékhez az orsz. lelkészi nyugdíj-

intézet működésének a kényszer nyugdíjazásokra való korlátozása tárgyában.

18. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
19. A tiszaladányi egyház ingatlanából elvett 900 □ ölnyi terület kárpótlási kérdése.
20. Tanítói beerősítések.
21. Pénztárnok, ügyészek, könyv- és levéltárnok választása.
22. Bizottságok választása.
23. A tanügyi bizottság azon tagjai részére, kik az egyházmegyei közgyűlésnek nem alkotó tagjai napi- és fuvardíj megállapítása.
24. Zitás Bertalan papi tanácsbírói hivataláról lemond, tisztének betöltésére szavazás elrendeltetik.
25. Az egyházmegyei tanítói képviselők választására a szavazás elrendeltetik.
26. A bírósági ülés idejének kihirdetése.
27. Az időszaki bíróság jegyzőkönyvét beterjeszti.
28. A segélyosztó-bizottság jegyzőkönyvét beterjeszti.
29. Esperesi jelentés arról, hogy a mult gyűlésről elmaradt tagok elmaradásukat igazolták.
30. Özv. Bogárdy Dánielné a férje eltemetése alkalmából felmerült költségeinek megtéríttetését kéri.
31. Tállyai gondnok jelentése a Várady Szabó Miklós hagyatéka rendezése tárgyában.
32. A belmissiói munka gyülekezetenkinti megállapítása elrendeltetik.
33. Esperes jelentése a bacskai missiói lelkészi díjlevél felterjesztése tárgyában.
34. Az elemi népiskolák szellemi állásának értékelésére használandó érdemjegyek megállapítása.
35. Az orsz. gyámintézeti fenntartói járulékok emeléséből előálló többletnek adósegélyből való biztosítása iránti intézkedés.
36. A népiskolai és tanítói szakkönyvtárak ellenőrzésével az egyházlátogatóság bizatik meg.
37. A tarcali egyház tanítói díjlevelei közgyűlési jegyzőkönyvvel kiegészítve az egyházkerülethez felterjesztetnek.
38. A makkoshotyikai presbiterium figyelme a 92—1913. sz. egyházkerületi őszi közgyűlési határozatra felhivatik.
39. Felhívás a ricsei egyház presbiteriumához kölcsön iránti kérvényének szabályszerű felszerelése tárgyában.
40. Felhívás az egyházközségekhez, hogy egyházfentartási alapot létesítsenek.

41. A tállyai presbitérium az egyház négy rendbeli alapítványának kezeléséről szóló jelentéstételre utasíttatik.
42. A bodrogmezői egyház 510 korona perköltség átvállalása tárgyában nyilatkozat tételre utasíttatik; a bodroghalászi egyház pedig felhivatik, hogy az 1910. évben eladott fa áráról számoljon el.
43. Az ondi egyház a községtől ajándékba kapott belhely telekkönyvezésére és iskolájának építésére felhivatik.
44. Esperesi jelentés a bodrogzsadányi roskadozó templom állapotáról tudomásul vétetik.
45. A szomotori lelkész-lak építési tervrajza és költségvetése szabályszerű eljárás végett visszaadatik.
46. A szomotori egyház köteleztetik, hogy belhivatalnokai számára a szükséges viz előállításáról gondoskodják.
47. A berzéki paplak építési költségeinek fedezetére szolgáló kölcsönre az egyház az egyházkerületnek melegen ajánltatik.
48. Gortvay Aladár világi tanácsbírónak a legyesbényei lelkészi belhely foglalás és szekérszin építés tárgyában tett jelentése tudomásul vétetik.
49. A missiói jelentések a missiói bizottságnak jelentéstétel végett kiadatnak.
50. A bodrogkereszturi egyház kérvénye a templomtető fedésére nézve kötött szerződés és az építési költségek fedezete tárgyában szabályszerű eljárás végett visszaadatik.
51. Székely Imre felhivatik, hogy lelkészi jövedelme helyesbbitését a törvényes úton kérelmezze.
52. Az alsóberecki egyház ingatlan földbirtoka eladása tárgyában kötött adás-vételi szerződés megerősítés végett az egyházkerülethez jóváhagyólag felterjesztetik.
53. Felhívás az egyházközségekhez, hogy ingatlan eladásának, vagy vételének, új terhek kivetésének, kölcsönök felvételének megerősítését az E. T. I. t.-c. 25. és 43. §-ai értelmében hozott presbitéri és közgyűlési határozatok alapján kérjék.
54. A sajhídvégi egyháznak megengedtetik, hogy a tűz-, vagy közbiztosítási pénztár kamatából egyházfenntartási alapra 10 éven át 50 koronát tőkésítsen.
55. A szerencsi egyház presbitériuma felhatalmaztatik, hogy a templomtető fedése iránt a korábban közreműködött szakértő bizottság véleményezése alapján intézkedjék.
56. A taktakenézi presbitérium utasíttatik, hogy az iskola építésére a vármegyei közigazgatási bizottságtól két évi haladékat kérjen.

57. A kisorozvágyi egyház a lelkeszi és kántori illetményt képező leelőnek templom-javadalommá uyilvánítása tárgyában beadott kérvénye az egyházkerülethez pártolólóg felterjesztik.
58. A leleszi tanítói-kör tanítói értesítettnek, hogy az 1913. évi statisztika adatai vismajor következtében pótolattak a megelőző tanév adataival.
59. A sajóhidvégi presbitérium utasittatik, hogy a rendes egyházi adót az állami egyenes adók alapján vesse ki.
60. A sajóhidvégi egyház 500 kor. kölcsön iránti kérvénye az egyházkerülethez jóváhagyólag felterjesztetik.
61. Az ondi egyház három parlag szőlőjének eladása jóváhagyatik s megerősítés végett az adás vevési szerződés az egyházkerülethez felterjesztetik.
62. Kérelem az egyházmegyei elnökséghez, hogy a megyaszói egyházközséghez tartozó ujvilág-tanyai cselédek párbérfizetése ügyében az uradalmi intézőségrél közbenjárni sziveskedjék.
63. A megyaszói egyház presbitériumának a harmadik iskola és tanítói lak építése felől tett utólagos bejelentése tudomásul szolgál, kölcsön engedélyezése iránti kérvényük szabályszerű eljárása véget viszszaadatik.
64. Csikos István taktaharkányi tanító tandíj-pótlék ügye.
65. Andrassy János és neje tarcali lakosok belhely adományá.
66. Gecsey Péter 4000 koronás alapítványának egyházfenntartási alapra kivánt átváltoztatása megengedtetik.
67. A legyeshényei kántor-tanítói istálló készpénzbeli építési költségeinek fedezésére szolgáló kivetés elvileg jóváhagyatik.
68. A kiséresi számadó-gondnok tiszteletdíja jóváhagyatik.
69. Karászi Benő kiskövesdi lelkész igazolása arról, hogy özv. Benkő Menyhértne és társai vádaskodása ellenében bírói elégtételt nyert.
70. A Gecsey-alapítvány egy évi kamata Nagy Károly szomotori lelkésznek odaitéltetik.
71. baeskaik templomrenoválás és kölcsön ügye.
72. A mádi egyház „Szegényház“ vételügye az egyházkerülethez jóváhagyólag felterjesztetik.
73. Az egyházmegyei tanító-egyesületi kötelező tagságnak a pályázatoknál jövőben való kihirdetése elrendeltetik.
74. A sajóhidvégi, taktaszadai, erdőhorvátii és csobaji egyházak énekkari alapszabályai megerősítettnek.
75. A kiskövesdi panaszok megvizsgálására bizottság küldetik ki.

76. A hernádnémetii egyház iskola és lelkészlak renoválási, valamint építési kölcsön ügye.
  77. A karosi presbitérium utasíttatik, hogy a rendkívüli egyházi adó kivételénél méltányos adókulcsot alkalmazzon.
  78. A lukai egyház elutasíttatik azon kérelmével, hogy a karosi leány-egyház más anyaegyházhoz affiliáltassék.
  79. A lizskai iskola építés és kölcsön ügy.
  80. Az egyházmegyei számvevőszék jegyzőkönyvét beterjeszti.
  81. A lelkészszenteléssel egybekötött őszi egyházkerületi gyűlés helyéül Sárospatakot kéri az egyházmegye kijelölni.
  82. Az egyházmegye Halmi Miklós alsóbereczkii megválasztott lelkésznek a bodrogolaszii lelkészi állásra való meghívását nem ellenzi.
  83. Zemplénagárdi iskolaépítés és kölcsön ügy.
  84. Nagy Károly szomotori lelkésznek a Klobusitzky-alapítvány őt illető kamata folyósíttatik.
  85. Az egyházmegyei pénztárnok és dékán számadása jóváhagyatik.
  86. Az erdőhorvátii parlag faiskola tulajdonjoga.
  87. Kisujlak főkegyházközség több tagjának kérelme Szomotorhoz való csatoltatásuk iránt.
  88. Az Orsz. Magy. Gazdaszövetség elnöksége az őszi egyházmegyei gyűlés alkalmából gazdasági előadók kiküldésére kéretik.
  89. Csikos István taktaharkányi tanító nyugdíjaztatásának és megüresedő állása betöltésének ügye.
  90. Az egyházmegyei építtető bizottság kiszállási, napi- és fuvardíja megállapíttatik.
  91. A tiszaladányi egyházközségnek megengedtetik, hogy régi temetőjéből földet termeljen ki a vicinális közútra.
  92. A monoki egyházközség fajzasi ügye.
  93. Jegyzőkönyvi pontok hitelesítésére bizottság küldetik ki.
  94. Gyűlés berekesztése.
  95. A jegyzőkönyv hitelesítése.
-

Betűsoros névmutató.

- A**lsóbereczkii e. k. 52, 82.
Alsózempléni ref. tanító-egyesület 73.
Andrássy János és neje 65.
Antal Gábor dr. özvegye 7.
Ardó János és társai III. bir.
Asztalos Kálmán dr. 10, 11.
Bacsikai e. k. 33, 49, 71.
Bajusz Imre 62.
Balla Zsigmond 20.
Bartha József 10, 22, 42, 47, 50, 79, 80.
Bálint Bertalan 10.
Bálint Dezső esperes 1, 4, 10, 13, 17, 18, 27, 28, 29, 32, 33, 35, 43,
44, 70, 73, 79, 80, 81, 82, 84, 88.
Ifj. Bálint Dezső 22.
özv. Benkő Menyhértne és társai 69.
Berzeviczy Endre 10.
Berzéki e. k. 47, 80.
Bodroghalászi e. k. 42, 80.
Bodrogkeresztúri e. k. 50, 80.
Bodrogmezői e. k. 42, 80.
Bodrogolaszii e. k. 80, 82.
Bodrogszentesi e. k. 49.
Bodrogsadányi e. k. 44, 80.
özv. Bogárdy Dánielné 30.
Buza László dr. 10.
Csíger Sámuel IV. bir.
Csíkos István 64, 89.
Csobaji e. k. 74, 80.
Czecz András 67, VI. bir.
Danyi József 10, 22.
Dókus Ernő 15.

- E**gyházak általában 32, 35, 36, 40, 53, 73, 80, 90.
 Egyházak képviselői 3.
 Egyházkerület 10, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 47, 52, 60, 61, 71, 72,
 76, 79, 81, 82,
 Egyházkerületi elnökség 53.
 Egyházkerületi levéltár 74.
 Egyházlátogatók 36.
 Egyházmegyei elnökség 14, 15, 16, 22, 24, 25, 62, 93.
 Egyházmegyei építető bizottság 90.
 Egyházmegyei levéltár 74.
 Egyházmegyei pénztárnok 23, 80, 81.
 özv. Erdélyi Józsefné 14.
 Erdőbényei e. k. 80.
 Erdőhorvátii e. k. 74, 86.
 Esperesek 17.
 özv. Fejes Istvánné 6.
 Forgács Miklós és társai IV. bir.
Gagy Károly 22.
 Gecse Lajos 10, 11, 80.
 Gecsey Péter 10, 18, 22, 66.
 Golopi e. k. 80.
 Gortvay Aladár 10, 18, 22, 48.
 Gyűléstagok igazolása 4.
Halmy Miklós 82.
 Hernádnémetii e. k. 76.
 Hézser Emil 10, 22, 80.
 Hodossy Béla 22.
 Horváth János 10, 18, 22, 80.
Iskolai körlátogatók 34.
Jakab Antal 64.
 Janka Károly 10, 18, 22, 75, 80.
 Juhász Sámuel V. bir.
Karászy Berő 69.
 Karcsai e. k. 80.
 Karosi e. k. 77, 78, 80.
 Kató János 20, 70.
 Kántor Lajos 27, III. bir.
 Kenézlői e. k. 80.
 Keresztúry József 10, 11, 18, 22, 45, 75, 80, 90.
 Kisgéresi e. k. 80.

- Kisgéresi gondok 68.
Kiskövesdi e. k. 75, 80.
Kisrosvági e. k. 57.
Kiss Miklós 5.
Kiss Sándor dr. 22.
Kisujlaki e. k. 87.
Kóczán Miklós 10, 12.
Kovács Gábor dr. 10, 18, 22, 80.
Kovács János 5.
Köröskényi István 22.
Kun Miklós 92.
Lábos Béla 10, 11, 18.
Lábos Endre 42, 80.
Leányvári e. k. 80.
Legyesbényei e. k. 48, 67, 80.
Leleszi e. k. 80.
Leleszi tanítói-kör tanítói 58.
Lelkészi értekezletek 32.
Lengyel László dr. 10, 19, 21, 42, 80.
Lukai e. k. 78.
Makkoshotyikai e. k. 38.
Maklári Pap Miklós 21, 22.
Mádi e. k. e. 72.
Máthé Gyula 10, 22.
Meczner Béla, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 18, 26.
Megyaszói e. k. 63.
Miklós Béla 10, 18, 22.
Miskolczy Endre 10, 11, 80.
Missiói bizottság 49.
Mitrovics Gyula dr. 10.
Monoki e. k. 80.
Nagy Barna 10.
Nagy Béla 22.
Nagy Erzsébet 70.
Nagy Ferenc és társai V. bír.
Nagy Károly 70, 84, 87.
Nagykövesdi e. k. 80.
Négyessy János 22.
Németh István 9.
vecsei Oláh Miklós 10.

- Olaszliszkai e. k. 79, 80.
 Olchváry László 52.
 Ondi e. k. 43, 61, 80, I. bír.
 Órás Kálmán II. bír.
 Országos magyar gazdaszövetség 88.
 Öbley János 10, 22, 80.
 Örösi e. k. 80.
 báji Patay Józsefné 16.
 Pácsi e. k. 80.
 özv. Pál Bertalanné 14.
 Pálóczy József 10.
 Pecsénye András 5, 68.
Rác Endre I. bír. II. bír. VII. bír.
 Ricsei e. k. 39.
Sajóhídvégi e. k. 54, 59, 60, 74.
 Sáradi e. k. 80.
 Sárospataki e. k. 81.
 Sebeő Gyula 10, 22.
 Simai e. k. 80.
 Sóstófalvai e. k. 80.
 Sütő Kálmán 10, 22.
 Szabó Ferenc 80.
 Szánthó Elek dr. 21, 22, 84, 86, 93.
 özv. Szánthó Istvánné 14.
 Szerencsi e. k. 55.
 Székely Imre 51, 64, 89.
 Szilva Béla dr. I. bír. II. bír. VII. bír.
 Szily József 80.
 Szomotori belhivatalnokok 46.
 Szomotori e. k. 10, 45, 46.
Taktakenézi e. k. 56, 80.
 Taktaszadai e. k. 74, 80.
 Tanítói képviselők 25.
 Tanügyi bizottsági elnök 34.
 Tanügyi bizottsági tagok 23.
 Tareali e. k. 37, 65, 66.
 Tállyai e. k. 10, 41.
 Tályai gondnok 31.
 Tiszaladányi e. k. 19, 80, 91.
 Tokaji e. k. 80.

Tóth István 22.

Tüdős István dr. 8.

Ujcsanálosi e. k. 30, 80.

Vékei e. k. 80.

Vissi e. k. 80.

Vitányi Miklós dr. 10, 22.

Zemplénagárdi e. k. 80, 83.

Zitás Bertalan 10, 21, 22, 24, 80, 85.

özv. Zombory Gedőné 14.
